

české vězeňství

Blahopřání vítězům

Za vítězství na Mistrovství Evropy vězeňských služeb v kopané, které se konalo 31. 5.–3. 6. 2004 v Nymburce, poděkovala generální ředitelka Vězeňské služby České republiky Mgr. Kamila Meclová hráčům družstva, trenérovi a realizačnímu týmu.

Strm. Petr Klaban

K slavnostnímu setkání za přítomnosti 1. náměstka generální ředitelky VS ČR a zároveň ředitele turnaje PaedDr. Bohuslava Burkiewicze, členů realizačního týmu plk. JUDr. Karla Kocourka, PhDr. Zdeňka Kreuzziegera, plk. Mgr. Ludka Kuly a plk. Mgr. Milana Václavka pozvala generální ředitelka trenéra týmu Ivana Študenta, kapitána vítězného družstva por. Ivo Jakše a hráče strm. Radima Poláka, pprap. Petra Vašíčka, npor. Michala Dufka, nstrm. Radima Farníka, por. Jiřího Součka (všichni z Vazební věznice Brno), o. p. Miroslava Steinhauera (Věznice Znojmo), nstrm. Miroslava Tomka (V Břeclav), o. p. Romana Skopala (V Mírov), o. p. Miroslava Kalužu (V Pardubice), npor. Vladislava Dedka, nstrm. Jiřího Ochodka (V Karviná), por. Jiřího Lantora (V Příbram), o. p. Radovana Kroulíka (VV Hradec Králové), nstrm. Tomáše Kalána (V Ostrov), o. p. Vlastimila Maňáka, strm. Slavomíra Galbavého (V Rýnovice), strm. Petra Klabana (V Valdice) a kpt. Michala Davida (V Vinařice).

Generální ředitelka ve svém projevu hovořila s uznáním o výkonu vítězného družstva a vlastních prožitcích ze zápasů, které zhlédla: „Jsem sice ve fotbale laik, ale v Nymburce

na mne velmi zapůsobila atmosféra boje a samozřejmě výkony obou družstev reprezentujících Českou republiku. Musím vám říci, že jste byli stejně dobří, jako naše fotbalová reprezentace na Mistrovství Evropy v Portugalsku, kde už se nebojuje pouze o úspěch vězeňské služby, ale celé České republiky. Také jsem si všimla, jakou disciplínu jste dodržovali na hřišti i ve volném čase, kdy jste všichni ukázněně sbírali síly na další den a další utkání. Váš úspěch oceňuji jako výsledek náročné, soustředěné přípravy, za to vám patří dík, stejně jako trenérům a organizátorům turnaje.

Uspořádání Mistrovství Evropy vězeňských služeb v České republice je velkým uznáním a projevem důvěry zahraničních kolegů pro všechny pracovníky Vězeňské služby ČR. Bylo opravdu náročné uspořádat sportovní akci takového rozsahu a významu. Vaše vítězství, které jsme si všichni přáli, bylo pak pro nás dvojnásobnou odměnou.

Ocenění za organizační zvládnutí šampionátu v Nymburce si zaslouží řada lidí, kteří nebývají vidět a nemohu je ani všechny jmenovat. K takovým patřil ředitel odboru logistiky ing. Antonín Krahulec, který byl jakoby současně

Trenér Ivan Študent

Por. Ivo Jakš

na několika místech a všude řešil potřebné záležitosti a řídil sehraný tým svých lidí. Tentýž tým pak na konci června zabezpečoval mezinárodní konferenci v Kroměříži, kde už nešlo o fotbal, ale odborné záležitosti penologické a penitenciární, zvláště o bezpečnost ve věznicích. A sportovně řečeno, také tam jsme vyhráli.“

Své poděkování pak generální ředitelka vyjádřila osobně všem hráčům a jako upomínku na vítězství jim předala náramkové hodinky. Popřála také uzdravení Petru Klabanovi, který byl při boji o fotbalové vavříny vážně zraněn a dostavil se na setkání o berlích.

Generální ředitelce a celému vedení Vězeňské služby České republiky vyjádřil své díky a uznání za podporu při přípravě mistrovství trenér Ivan Študent a kapitán družstva Ivo Jakš. Plk. JUDr. Karel Kocourek pak jménem organizačního výboru předal generální ředitelce a jejímu prvnímu náměstkovi skleněnou pamětní plaketu s grafickým motivem fotbalového míče jako čestné uznání za podporu a zástitu nad Mistrovstvím Evropy vězeňských služeb v kopané v roce 2004.

Text a foto: Lubomír Bajcura

Nejsme bachaři

Prototyp bachaře, který sedí za ošuntělým stolem na rozvrzané židli a pojídá z umaštěného papíru svou tlačenuku, nebo který před sebou vede dva či více vězňů, mnoho nepřemýšlí a jeho obzor končí u láhve piva, je ve veřejnosti až příliš zakořeněn. A upřímně řečeno, nelze se tomu ani divit. Postoj lidí k vězeňské službě má své historické pozadí a její zaměstnanci to se společenským uznáním nikdy neměli jednoduché.

Žádný zákon, žádné nařízení, žádný článek v novinách nepřinese sám o sobě změnu takového nazírání na profesi, která je svým výkonem velmi specifická a navíc, z lidského pohledu, i velmi senzitivní. A přesto se můžeme přesvědčit, že v některých zemích je postavení zaměstnanců vězeňské služby váženo, že oni sami jsou pyšní a hrdí na svou přísluš-

nost k vězeňství, a co považují za zvlášť významné, že se o nich a jejich práci hovoří s úctou, respektem a uznáním.

Image každé organizace a tedy i vězeňské služby však nevzniká sama od sebe, ale jakýmsi pomyslným součtem všech informací, které o ní má veřejnost, nebo které z ní vycházejí. K těm vnitřním patří každý krok a každý čin kteréhokoliv zaměstnance organizace, patří k nim jeho jednání i každé jeho slovo. Patří k nim také stovky a tisíce aktivit, které tu více, tu méně, tu v pozitivním a onde v negativním smyslu spoluvytvářejí její profil a obraz lidí, kteří v ní pracují.

Tvorba image může být procesem nahodilým, ale může být také procesem vědomým a cíleným. Dovolte mně proto, abych se zmínil o dvou aktivitách Vězeňské služby ČR z poslední doby. Dělam to proto, že obě považuji za mimořádné a velmi významné události, jejichž úspěšný průběh přispěl k dobrému jménu naší organizace.

První bylo Mistrovství Evropy vězeňských služeb v kopané, jenž přineslo našemu fotbalovému výběru zlaté medaile. Byl to skvělý sportovní úspěch, byla to vynikající reprezentace nejen naší vězeňské služby, ale i naší země. Byla to však i dokonalá a bezchybná organizace celého turnaje, která přinejmenším české veřejnosti a fotbalovým reprezentantům vězeňských služeb z téměř patnácti zemí ukázala, jak skvělými jsme byli pořadateli a hostiteli. Myslím, že pořadatelé příštího podobného šampionátu nebudou mít snadné nás alespoň napodobit. A na to jsem pyšný.

Druhá proběhla o dva týdny později v Kroměříži, kde se naše republika stala Mekkou evropských vězeňských služeb znovu. Tentokrát při příležitosti mezinárodní konference, jejímž tématem byla aktuální problematika současných vězeňských systémů ve světě. Už skutečnost, že záštitu nad ní převzal generální tajemník Rady Evropy pan Walter Schwimmer a Výbor pro obranu a bezpečnost Poslanecké sněmovny PČR, svědčí o vážnosti, jaké se toto bienále těší ve světě i u nás doma. Možná je to troufalost, že z konference odesíláme některá doporučení Radě Evropy. Možná je to výraz přiměřeného sebevědomí. Ať tak nebo tak i kroměřížská konference posiluje moji hrdost.

Ne vždy a ne všechno se nám ve vězeňské službě takhle daří. Jsme ale lidé, kteří se snaží výkonem svého povolání podílet na bezpečnosti naší společnosti a dát vězeňské službě image, která jí právem náleží. Rozhodně však nejsme bachaři, přestože tlačence a českému pivu zachováme svou přízeň.

PaedDr. Bohuslav Burkiewicz
první náměstek generální ředitelky VS ČR

Z obsahu čísla 4/2004

7. mezinárodní konference o vězeňství - Kroměříž 2004

Do Kroměříže přijelo 117 odborníků z oblasti vězeňství, penitenciární psychologie, penologie, kriminologie a dalších oborů, aby se poradili, jak dál s evropskými vězeňskými systémy.

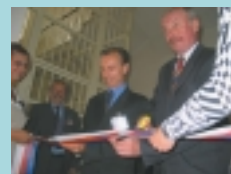
str. 2

Zpravodajství

str. 9–12, 34

Skončila rekonstrukce Vazební věznice Liberec

Slavnostního otevření nové části věznice se zúčastnil kromě jiných hostů i 1. místopředseda Senátu Přemysl Sobotka.

str. 9

Setkání zástupců Visegrádské čtyřky

Mluvčí Věznice Heřmanice mjr. PhDr. Radomíra Dlouhý se zúčastnila jednání ředitelů a dalších představitelů managementu věznic ze Slovenska Polska, Maďarska a České republiky a zapsala si zajímavé postřehy.

str. 14

Mistrovství Evropy vězeňských služeb v kopané

Reportáž Václava Mitáše o tom, jak v Nymburku přelilo štěstí a padalo zlato.

str. 16

Jak se rodil Kodex profesní etiky

Vězeňská služba České republiky už má také svá pravidla pro zaměstnance.

str. 23

V Českých Budějovicích o duši vězně

Mezinárodní společnost Europäisches Forum für angewandte Kriminalpolitik e. V. (EFK) si tentokrát za místo svého jednání o duchovním a duševním životě vězňů zvolila jihočeskou metropoli.

str. 33

Foto na 1. a 4. straně obálky: Pohledy na rekonstruovanou Vazební věznici Liberec. Autor Miroslav Jílek

7. mezinárodní konference o vězeňství – Kroměříž 2004

Vězeňská služba České republiky uspořádala počínaje rokem 1994 již sedm mezinárodních setkání odborníků působících v oblasti vězeňství a již po šesté byla místem jednání Kroměříž. Záštitu nad mezinárodní konferencí na téma „Evropské vězeňské systémy“, jež se konala v tomto krásném moravském městě ve dnech 21.–25. června 2004, převzali generální tajemník Rady Evropy Walter Schimmer a Výbor pro obranu a bezpečnost Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky. Tradiční spolupráce Vězeňské služby ČR a Rady Evropy při pořádání mezinárodních konferencí vstoupila letos již do druhého desetiletí. Jednání vězeňských odborníků po celých deset let stejně trvale provázela podpora vrcholných orgánů české státní správy a samosprávy.

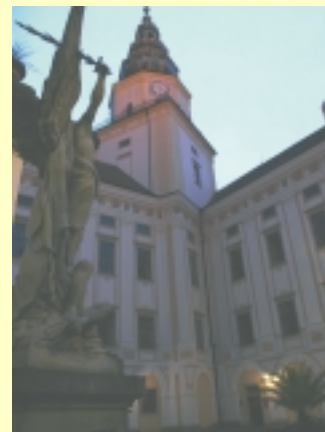
Setkání 117 odborníků

Protože do Kroměříže přijeli zástupci ze 16 států Evropy – Anglie, Estonska, Francie, Lotyšska, Maďarska, Moldávie, Německa, Nizozemí, Polska, Rakouska, Rumunska, Ruska, Slovenska, Slovinska, Ukrajiny, České republiky a další delegáti z Kanady a Izraele, můžeme konstatovat, že se na práci konference podíleli zkušení odborníci ze tří kontinentů.

Konference byla příležitostí pro neformální setkání nejvyšších představitelů (generálních ředitelů) vězeňských služeb 7 států, z nichž byli přítomni: Mgr. Kamila Meclová (Česká republika), gen. Orit Adato (Izrael), gen. Dr. István Bökönyi, Ph. D. (Maďarsko), gen. JUDr. Oto Lobodáň (Slovensko), Volodymyr L'ovochkin (Ukrajina), Harald Preusker (Sasko) a gen. Jan Pyrcak (Polsko). Z ostatních států přijela také

řada delegátů zastávajících špičkové pozice náměstků generálních ředitelů jednotlivých vězeňských služeb.

Setkání 117 odborníků z oblasti vězeňství, penitenciární psychologie, penologie, kriminologie a příbuzných oborů bylo výjimečnou příležitostí k náležitému ocenění dosavadní mezinárodní spolupráce a úvahám o možnostech prohloubení této spolupráce v budoucnosti.

Večerní pohled na nádvoří kroměřížského zámku

Nejvíce delegátů přirozeně pocházelo z pořádající země a většina z nich se aktivně podílela na diskusích a práci konference. Mezi delegáty z České republiky byli náměstek ministra spravedlnosti JUDr. Vladimír Král, zástupci ministerstev spravedlnosti, vnitra a obrany, Policejní akademie, vysokých škol a dalších státních a nestátních organizací. Přítomni byli rovněž všichni ředitelé odborů generálního ředitelství Vězeňské služby ČR, ředitelé věznic a vazebních věznic a další specialisté.

Těžiště jednání konference bylo v práci tří sekcí, zaměřených na tato hlavní témata:

- 1) Bezpečnost ve věznicích (22 referátů);
- 2) Zaměstnávání vězňů (15 referátů);
- 3) Materiální podmínky vězňů (11 referátů).

(Všechny referáty budou jako obvykle publikovány ve zvláštním sborníku i v internetové prezentaci Vězeňské služby ČR www.vscr.cz).

Z jednání sekcí

Téma spolupráce evropských zemí při výměně zkušeností v bezpečnostní oblasti pronikalo jako hlavní akcent konference diskusí ve všech sekcích. Již v úvodním vystoupení se o tom zmínila Kamila Meclová:

„V rámci Evropské unie, od 1. května tohoto roku bohatší o dalších deset členů, je řešena problematika evropské bezpečnosti, přistěhovalectví, azylové politiky, diskriminace minorit, usiluje se o harmonizaci evropského práva v boji proti organizované trestné činnosti a terorismu. Toto vše

Místo konání konference

Pohled na předsednictvo 7. mezinárodní konference o vězeňství

a volný, respektive volnější pohyb obyvatel celé planety se svým rozsahem dotýká i vězeňství. Mění se charakter trestné činnosti, která se stává sofistikovanější, ale i brutálnější, mění se i složení vězňenské populace ve smyslu nárůstu počtu cizinců a nebezpečných pachatelů.

Demografické charakteristiky vězeňských populací se v řadě zemí vyvíjejí obdobně, přičemž stále více naši pozornost upoutává nárůst počtu pachatelů organizované kriminality.

Naší reakcí na tyto trendy jsou snahy o vybudování bezpečných vězeňských systémů a materiálních podmínek pro zacházení s ne-

Pohled do jednacího sálu

V sále terreně kroměřížského zámku zahájil večerní setkání s účastníky konference první náměstek ministra spravedlnosti ČR JUDr. Vladimír Král

bezpečnými vězni. A s těmito úvahami jsme také koncipovali téma letošní konference.“

Konkrétně se k tématu bezpečnosti vyjádřil i náměstek ministra spravedlnosti České republiky JUDr. Vladimír Král:

„Od 1. 1. 2004 nabyla účinnosti novela zákona č. 555/1992 Sb., o Vězeňské službě a justiční strážích České republiky, provedená zákonem č. 436/2003 Sb., obsahující některá důležitá ustanovení umožňující především efektivní kroky k předcházení trestných činů z prostředí organizovaného zločinu ve věznicích. Především vězeňské službě byla svěřena pravomoc nejen prověřovat trestnou činnost přísluš-

níků této služby, ale též ve spolupráci s Policií ČR se podílet na předcházení a odhalování trestné činnosti osob ve výkonu vazby a ve výkonu trestu odnětí svobody.

Dalším krokem, který nepochybně napomohl k posílení bezpečnosti ve věznicích, je i vytvoření programů pro zavedení elektronické evidence vstupu oprávněných osob do jednotlivých úseků věznic a byly vytvořeny technické předpoklady pro zavedení a využívání nového programu pro vedení evidence registru vězňenských osob – Vězeňský informační systém.“

Během konference bylo v různých souvislostech konstatováno, že hlediska bezpečnosti by neměla být prosazována na úkor snižování úrovně materiálních podmínek života vězňů.

Roy Walmsley ve svém referátu ocenil Českou republiku, která podle doporučení Výboru proti mučení Rady Evropy (CPT) zvýšila normovou ubytovací plochu

Generálové Pyrcak a Lobodaš mezi účastníky konference

Z jednání bezpečnostní sekce, které moderovali I. náměstek PaedDr. B. Burkiewicz a ředitelka sekretariátu GR VS Mgr. M. Havlíčková

Jednání sekce materiálního zabezpečení vězňů řídil náměstek Ing. K. Hasman

určenou pro jednoho vězně na 4 m² a snížila úměrně tomu celkové kapacity vězeňských objektů. Při svém hodnocení vývoje vězeňských systémů připomněl také dosaženou úroveň praktického a teoretického výcviku personálu a nutnost morální přípravy jako součásti systému vzdělávání.

Velký zájem byl o vystoupení šéfy izraelského vězeňství Orit Adato, prezentaci Leo Milsteina na téma nových elektronických monitorovacích systémů a popis technického zabezpečení věznic

v Ruské federaci přednášené Nikolajem A. Starodubtsevem.

Českými i zahraničními delegáty byl velmi kladně hodnocen přínos referátů členů Institutu pro kriminologii a sociální prevenci, kteří naznačili nejen širší souvislosti mezi trestnou činností páchanou cizinci a organizovaným zločinem v podmínkách České republiky, ale i některé obecně platné poznatky.

Teoretický přínos referátů českých ředitelů věznic a specialistů se stane na další dva roky mezní-

Pozornost účastníků třetí sekce – zaměstnávání vězňů – vyvolala diskuse s profesorem Knoblochem

Mgr. Kamila Meclová a gen. Jan Pyrcak při podpisu česko-polské smlouvy o spolupráci vězeňských služeb

Mgr. K. Meclová ocenila vysokým vyznamenáním dlouholetou spolupráci Dr. Roye Walmsleye s Vězeňskou službou ČR

Plukovník Włodimierz Kosterkiewicz převzal vysoké resortní vyznamenání z rukou generální ředitelky VS ČR Mgr. K. Meclové

Pamětní medaili města Kroměříž předal jeho starosta ing. Petr Dvořáček také panu poslanci Parlamentu ČR PhDr. Karlu Šplíchalovi (vpravo) a zástupkyni Rady Evropy Camille Tessényi (uprostřed)

kem, k němuž se budou velmi vážně vracet organizátoři příští mezinárodní konference v Kroměříži v roce 2006. Souhrn těchto poznatků jistě přispěje k prosazování dalších postupných kroků reformy vězeňství v České republice. Názory reprezentativního shromáždění evropských vězeňských odborníků a jejich podpůrné i kritické poznámky se mohou stát tolik potřebnou zpětnou vazbou při dalších koncepčních úvahách o rozvoji vězeňství v České republice i v řadě dalších zemí.

K výše uvedeným tématům přijali delegáti závěry, z nichž vzešlo doporučení účastníků 7. mezinárodní konference generálnímu tajemníkovi Rady Evropy (tato doporučení uvádíme dále).

Ocenění spolupráce a podpory

Již v předvečer konference, 21. června, předal starosta Kroměříže Ing. Petr Dvořáček pamětní medaile města představitelce Rady Evropy paní Camille Tessényi

a členu Výboru pro obranu a bezpečnost Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky a předsedovi podvýboru pro vězeňství PhDr. Karlu Šplíchalovi.

Kroměříž se stala i místem podpisu dlouho připravované dohody o spolupráci vězeňských služeb Polska a České republiky, které při slavnostním aktu parafovali oba nejvyšší představitelé, Mgr. Kamila Meclová a gen. Jan Pyrcak.

Program skrýval ještě jedno překvapení. Mgr. Kamila Meclová předala čtyřem zahraničním delegátům nejvyšší resortní vyznamenání, plakety Vězeňské služby České republiky I. a II. stupně, jako ocenění jejich práce a všestranného přínosu pro české vězeňství. Plakety převzali: ředitel holandské věznice Overloon Dr. Jan van den Brand, expert Rady Evropy Nicholas Brooke, Roy Walmsley z Mezinárodního centra pro vězeňská studia v Londýně a regionální ředitel v polské Poznani plk. Włodzimierz Kosterkiewicz.

Text a foto: Lubomír Bajcura

Mezinárodní konferenci zahájilo setkání vedení Vězeňské služby se zahraničními delegáty. Vzácné a milé hosty přivítala generální ředitelka VS ČR Mgr. Kamila Meclová spolu se svým 1. náměstkem PaedDr. Bohuslavem Burkiewiczem (vpravo) a náměstkem Ing. Karlem Hasmanem (vlevo)

Doporučení generálnímu tajemníkovi Rady Evropy

Delegáti 7. mezinárodní konference o vězeňských systémech, která se konala ve dnech 21.–25. 6. 2004 v České republice, dospěli k závěrům, které předkládají Radě Evropy jako svá doporučení ke zvýšení bezpečnosti vězeňských systémů, ke zvýšení zaměstnanosti vězňů a zlepšení materiálních podmínek výkonu vazby a trestu odnětí svobody.

1) Konstatují:

Organizovaný zločin se stává výrazným fenoménem současnosti, nabývá mezinárodního charakteru, aktivizuje se v nebezpečných a neformálních skupinách vězňů osob a jako takový vyžaduje přiměřenou reakci vězeňských systémů, nová opatření, nové prostředky. Tyto skupiny jsou pevně strukturované, s vysokou vnitřní kázní, snaží se ovlivňovat vězeňské systémy, bez jakýchkoli morálních zábran zneužívají slabých jedinců z řad spoluvězňů, a to vše za silné podpory zločineckých struktur z mimořádného prostředí a při silném finančním zájmu.

Doporučují:

Intenzivnější využívání všech zdrojů informací o nejnebezpečnějších vězňích, zejména pokud jsou v organizovaných strukturách, a to prostřednictvím funkčně a efektivně pracujících preventivně bezpečnostní služby a těsné spo-

lupráce s ostatními bezpečnostními strukturami.

2) Konstatují:

Zvýšené riziko páchaní trestné činnosti představují imigrující zizinci, kteří se ve vězeňských systémech často stávají snadnými nástroji pro realizaci aktivit organizovaného zločinu.

Doporučují:

Účelné vytvoření celoevropské koncepce mezinárodní spolupráce a jednotného postupu v boji s organizovaným zločinem i mezinárodním terorismem, přičemž součástí této koncepce by mělo být zavedení funkčního systému výměny informací bezpečnostního charakteru mezi jednotlivými vězeňskými administrativami.

3) Konstatují:

Důležitým faktorem ovlivňujícím bezpečnost vězeňských zařízení je jejich přeplněnost.

Doporučují:

Přeplněnost věznic řešit prioritně stále širším uplatňováním alternativních forem trestu včetně elektronického monitoringu.

4) Konstatují:

Přetrvávajícím problémem je zejména ve středoevropských a východoevropských zemích hromadné ubytování vězňů osob.

Doporučují:

Přesto, že řešení hromadného ubytování vězňů osob úzce souvisí s ekonomickými možnostmi jednotlivých zemí, je třeba přijímat opatření, která minimalizují šíření kriminální náklady stejně jako zneužívání slabších jedinců mezi vězňůmi.

5) Konstatují:

Pracovní aktivity přispívají zásadním způsobem ke snižování agresivity odsouzených, k jejich celkovému zklidnění, harmoniza-

ci psychosomatických funkcí i psychosociální adjustaci, a tak pomáhají optimalizovat výkon trestu odnětí svobody i ve smyslu prevence kriminality.

Doporučují:

Zaměstnanost odsouzených je úkolem, který si vyžaduje zvláštní pozornost. Podmínky pro zaměstnávání je nutné vytvářet i pro obviněné ve výkonu vazby. Ve věznicích, ve kterých není dostatek pracovních příležitostí, je velmi potřebné rozdělit práci mezi více odsouzených.

6) Konstatují:

Vyspělé vězeňské systémy by měly mít vypracovány základní minimální standardy pro řádný výkon vězeňství ve svých národních právních úpravách. Vytváření materiálních podmínek by mělo být integrální součástí komplexní péče a současně být proporcionální v oblastech ubytování, zaměstnávání, volnočasových aktivit, vzdělávání apod. Při vědomí, že materiální podmínky, zejména vězeňskou architekturu, podmínky ubytování a dosažení řádných ubytovacích norem nelze měnit okamžitě, doporučujeme stanovovat přiměřené lhůty k naplnění zákonem stanovených norem.

Doporučují:

Rada Evropy by měla doporučit vládám ukládat do zákonných právních norem pouze ta ustanovení, jejichž plnění lze zajistit s ohledem na konkrétní společensko ekonomickou situaci v té které zemi. Ustanovení, která nelze zabezpečit, negují pozitivní právo a narušují důvěru v právo jako takové.

Delegáti zdůraznili, že silný akcent na otázky bezpečnosti nemá být v žádném případě vykládán nebo používán jako argumentace k oslabení všeobecného humanizačního úsilí ve vězeňských systémech.

Účastníci konference schválili text Doporučení generálnímu tajemníkovi Rady Evropy

Hovořili jsme s účastníky mezinárodní konference v Kroměříži

Pplk. Mgr. Milan Hospodka, ředitel Věznice Drahonice

Jaký nápad jste předložil ve svém referátu v sekci zaměstnávání?

Zmínil jsem se o zaměstnávání odsouzených v tzv. „dělených směnách“, na vnitřních pracovištích po 4 hodinách nebo na vnějších pracovištích v tzv. „turnusech“. K tomuto systému jsem byl inspirován již při účasti na realizovaném projektu Phare. Praxe v naší věznici ukázala, že i v českých podmínkách, nejen v Drahonicích, je tento způsob realizovatelný. I odsouzení nový způsob přivítali a sami velmi dobře hodnotí systém zaměstnávání doplněný vzděláváním, který je u nás realizován formou krátkodobých rekvalifikačních kurzů. Individuální program zacházení lze s odsouzenými detailněji dohodnout a následně kvalitněji uplatňovat.

Prozradíte nám, o čem novém se mluvílo v diskusích?

Na zaměstnávání vězňů, především odsouzených, je kladen čím dál větší důraz a stává se jednou z priorit v zacházení s nimi. Například naši estonští kolegové považují zaměstnávání vězňů za nejdůležitější způsob rehabilitace. I po diskusích během konference přicházím k názoru, že zaměstnávání vězňů v našem systému nemůže s výhledem do budoucna zůstat jen na „bedrech“ ředitelů věznic. Problematiku zaměstnávání by měl celkově a celorepublikově převzít vysoce pro-

fesionalizovaný tým pracovníků na stupni ministerstva spravedlnosti nebo nově vzniklá národní či nadnárodní společnost pro zaměstnávání vězňů, jaká již od roku 2001 funguje v Estonsku. Za předpokladu velmi dobré spolupráce s vězeňskou službou by zaměstnávání vězňů získalo nejen svou důležitost v širším rozměru – politici, veřejnost – ale zároveň by mělo i dopad na ekonomickou stránku, čili na úspory nákladů, včetně zvýšení procenta zaměstnanosti.

Leo Milstein, zástupce společnosti Elmo-Tech

Můžete nám krátce představit společnost Elmo-Tech?

Společnost Elmo-Tech byla založena v roce 1984 a je součástí společnosti Dmatek Ltd. (DTK.L) registrované na londýnské burze. Elmo-Tech je globálním poskytovatelem monitorovací technologie pro ověřování pohybu a přítomnosti pachatelů trestných činů odsouzených k trestům, které nejsou spojeny s umístěním ve věznicích a jsou vykonávány v podstatě jako domácí vězení v přesně vymezeném prostoru.

Jaký je zájem o produkty vaší společnosti?

Moderní technologie v soudobých vězeňských koncepcích mohou být využity k vysoce účinným formám výkonu trestní justice. Při

vývoji technologií Elmo-Tech využívá zkušeností ze spolupráce s vězeňskými správami. Prostřednictvím distribučních partnerů je v současnosti Elmo-Tech jedním z největších poskytovatelů elektronických monitorovacích technologií na americkém trhu a největším poskytovatelem v dalších zemích Evropy, konkrétně ve Velké Británii, Švédsku, Francii, Německu, Itálii, Belgii, Španělsku, Nizozemí, Portugalsku a Andoře, dále v Austrálii, na Novém Zélandu, Singapuru a v Latinské Americe.

Některé základní principy elektronického monitoringu byly prezentovány na mezinárodní konferenci v Kroměříži a další podrobnosti jsou k dispozici na internetové stránce www.elmotech.com.

Gen. Jan Pyrcak, generální ředitel polské vězeňské služby

Jaká je současná situace v polských věznicích?

V současné době je kapacita polských věznic značně překročena, a to zhruba na 115 %. Polské vězeňství disponuje kapacitou 69 566 míst, ale ke dni konference bylo ve věznicích všech typů v Polsku 79 372 vězňů.

Co očekáváte od uzavření smlouvy s VS ČR?

Polská vězeňská služba považuje podepsání polsko-české dohody za významný krok k prohloubení a rozšíření spolupráce vězeň-

ských služeb dvou sousedících států, a to na vyšší kvalitativní úrovni. V rámci sjednocující se Evropy a také Visegrádské čtyřky bude jistě smlouva přínosem pro oblast vězeňství, ale i k prohloubení profesních i přátelských a osobních vztahů mezi spolupracovníky obou smluvních stran.

Gen. JUDr. Oto Lobodáš, generální ředitel Sboru vězeňské a justiční stráže Slovenské republiky

Jaký je vývoj početního stavu vězňů na Slovensku a jaké jsou kapacitní možnosti slovenských věznic?

K datu kroměřížské konference se nacházelo ve slovenských věznicích celkem 9480 vězňů. Z tohoto počtu bylo 5468 ve výkonu trestu odnětí svobody a 3595 vězňů ve výkonu vazby. Vzhledem k vysokému počtu vězňů je celková kapacita slovenských věznic překročena a činí 111 %.

Jak řešíte otázku zaměstnávání vězňů a jaká je dnes míra jejich zaměstnanosti?

Zaměstnávání vězňů je složitým problémem a míra zaměstnanosti je značně ovlivněna i sezonností pracovní nabídky. V současné době je ve slovenském vězeňství zaměstnáno přibližně 60 % vězňů a je předpoklad, že vzhledem k možnostem sezonních prací, zejména v zemědělské výrobě, přižních apod. se zaměstnanost přechodně poněkud zvýší.

Informace o aktuální problematice slovenského vězeňství budou v nejbližší době dostupné na webové stránce Sboru vězeňské a justiční stráže Slovenské republiky.

*Připravili: J. Nejedlý
a L. Bajcura*

Věznice Horní Slavkov má nové specializované oddělení

HORNÍ SLAVKOV ● Vězeňská služba České republiky uvedla v polovině července letošního roku do provozu již druhé specializované oddělení se zesíleným stavebně technickým zabezpečením. Je umístěno ve Věznici Horní Slavkov, která byla po vyhodnocení situace, která nastala v některých vězeňských zařízeních na podzim roku 2001, vybrána ještě s dalšími čtyřmi věznicemi (Stráž pod Ralskem, Rýnovice, Brno a Ostrava), ke zřízení těchto oddělení pro zvlášť nebezpečné osoby z řad organizovaného zločinu.

Jak při této příležitosti uvedl ředitel věznice plk. Václav Hrabák, nové oddělení bylo vybudováno v jednom ze stávajících vězeňských objektů. Jeho rekonstrukce, započatá v létě minulého roku, byla rozdělena na dvě části: na stavební úpravy a na instalaci a zprovoznění strážních a signálně zabezpečovacích prostředků. Stavební úpravy spočívaly v celkové rekonstrukci rozvodů vody, kanalizačních rozvodů, v osazení nové zdravotní techniky, v celkové úpravě povrchu stěn cel a v zajištění zařízení pro dovoz a výdej stravy. Zároveň byla zřízena pracoviště pro zaměstnance a místnost pro návštěvy.

Dle požadavků byly posíleny prvky spojovacích a signálně zabezpečovacích prostředků, a to jak vnějších, tak i vnitřních prostor objektu. Zvýšena byla automatická kontrola systému s možností uživatelsky nastavovat parametry střežení a zkvalitněn byl program vyhodnocování dat pro účely oddělení vězeňské a justiční stráže a diagnostiky. Současně byla rozšířena průmyslová televize o kamery s monitorováním kritických míst s trvalým digitálním záznamem. Na jednotlivé cely byl proveden rozvod STA.

Rekonstrukce si vyžádala náklady ve výši přes 13,5 mil. korun, přičemž kapacita tohoto specializovaného oddělení je 52 osob.

Cely jsou ve dvou podlažích, většinou dvou až třílůžkové, jedna celá je čtyřmístná. V prvním podlaží jsou také tři oddělené kulturní místnosti, ve druhém dvě. O odsouzené se stará specializovaný pracovní tým, zahrnující speciálního pedagoga, psychologa, vychovatele, své místo zde budou mít samozřejmě dozorcí včetně psodů.

Ředitel Hrabák chce, aby tento pracovní tým byl stabilní, a jeho členové měli velmi dobré znalosti

o jednotlivých odsouzených. V moderní penologii je to jeden z významných faktorů, který rozhoduje o účinnosti programů zacházení s odsouzenými. Ti budou v Horním Slavkově rozděleni do čtyř skupin, které se mezi sebou budou střídát při vycházkách, zájmové činnosti apod.

K oddělení patří také úplně nová strážní věž s ochozem a pět vycházkových dvorů, z nichž jsou

čtyři malé a jeden velký. Jeho součástí jsou rovněž dvě místnosti pro odsouzené, kterým byl udělen kázeňský trest.

Za skvěle odvedenou práci poděkoval vedení věznice i všem, kteří se na zřízení nového specializovaného oddělení podíleli, náměstek generální ředitelky VS ČR Ing. Karel Hasman.

Text a foto Ing. Miroslav Jilek

Skončila rekonstrukce Vazební věznice Liberec

LIBEREC ● Ve středu 28. července 2004 byla za účasti náměstka generální ředitelky VS ČR Ing. Karla Hasmana, 1. místopředsedy Senátu Parlamentu ČR MUDr. Přemysla Sobotky, primátora Statutárního města Liberce Ing. Jiřího Kittnera a ředitele VV Liberec Mgr. Stanislava Johy slavnostně otevřena nová část Vazební věznice Liberec.

I když nešlo o stavbu na zelené louce a zvenčí se na vzhledu budovy nic nezměnilo, bylo nutno asanovat veškeré vnitřní zdivo včetně stropů, aby mohly vzniknout tři identické oddíly s osmi celami po čtyřech místech a jedno oddělení o kapacitě 39 lůžek. Adaptační práce se týkaly i stávajících částí vazební věznice a jejich výsledkem

je zvýšení počtu lůžek celkem o 151, na 377, z nichž je 169 pro obviněné ve výkonu vazby, 176 pro odsouzené ve věznici s ostrahou a 32 s dozorem.

Rekonstrukce se dočkalo dosluhující zázemí pro personál, nevyhovující kuchyně, prostory pro volnočasové aktivity vězňených osob a zastaralý mechanický i elektronický střežící systém. Liberecká vazební věznice se tím stala jedním z nejmodernějších zařízení v rámci Vězeňské služby ČR a snese i nejprísnější evropská kritéria na bezpečné humánní detenční zařízení. Celá akce si vyžádala náklady ve výši téměř 150 milionů korun.

Václav Mitáš

Foto: Michaela Hájková

Evropský projekt EPLLA v Brně

Od 8. do 13. 5. 2004 proběhlo v Brně již v pořadí osmé pracovní setkání účastníků evropského projektu EPLLA, zaměřeného na zapojení vězňů do aktivit celoživotního vzdělávání.

Hlavními cíli, které projekt a jeho účastníci sledují, je zmírnit izolaci, v níž se vězni často nacházejí a posílit součinnost mezi vězeňskými strukturami a institucemi, tedy vytvořit přímé spojení mezi společností a vězňem. V tomto projektu, který byl zahájen již v roce 2002 jsou zastoupeny následující instituce a země: North East Institute of Further Higher Education (Ballymena, Velká Británie – Severní Irsko), ARPAT (Florence, Itálie), vězení v Pratu

(Prato, Itálie), University of Malta (La Valletta, Malta), Escola Secundaria Sebastio Esilva (Oeiras – Lisabon, Portugalsko), Ekonomicko–správní fakulta Masarykovy univerzity v Brně (Brno, ČR), Kopenhagen University (Kodaň, Dánsko).

Každá ze zúčastněných zemí si klade kromě společných cílů i cíle vlastní, vycházející z podmínek a možností země.

Česká republika, zastoupená Ekonomicko–správní fakultou Masarykovy univerzity v Brně, si kromě jiného klade za cíl rozvoj vyššího vzdělávání v českých věznicích, vytvoření vzdělávacího systému založeného na distančním studiu, který by byl efektivně využitelný pro vzdělávání ve věz-

nicích a zapojení vězňů do vytváření studijních materiálů systémem kritických čtenářů.

Ekonomicko–správní fakulta MU tak ověřuje pomocí kritických čtenářů = vězňů, zda jsou studijní texty dostatečně srozumitelné, přehledné, zda odpovídají potřebám praxe a jaká je jejich časová náročnost z hlediska zpracování a nastudování. Úloha kritického čtenáře tak obnáší nastudovat v zadaném termínu studijní text, zaznamenat do něj návrhy úprav a oprav, vypracovat v zadaném termínu kontrolní testy a vypracovat v termínu dotazník, přičemž studijní zátěž nesmí překročit 80 hodin měsíčně. Dva roky činnosti kritického čtenáře jsou kompenzovány dvěma lety bezplatného studia v rámci celoživotního vzdělávání a 1 rokem na kombinovaném bakalářském studiu. Pro ostatní, kteří nebudou vykonávat činnost kritického čtenáře, je možné studium pouze formou placeného vzdělávání.

V rámci projektu vykonali v srpnu v prostorách VV Brno přijímací zkoušky ve formě testu studijních předpokladů první odsouzení,

kteří v řádném termínu podali přihlášku ke studiu. V případě přijetí, budou tito odsouzení zařazeni do VTOS v Brně, kde budou pracovat a současně distančně studovat s výjimkou zkoušek, které proběhnou za přítomnosti pedagoga v prostorách VV Brno.

V rámci studijního programu účastníci projektu navštívili Věznici Mírov. Následného setkání na půdě klubu Vazební věznice v Brně se zúčastnil za Ekonomicko–správní fakultu Masarykovy univerzity l. proděkan pro kombinované studium a celoživotní vzdělávání Ing. Martin Kvizda, Ph.D. Přítomné přivítal ředitel Vazební věznice Brno plk. Mgr. Luděk Kula, který je také členem pracovní skupiny projektu EPLLA.

Poznámka:

Více informací o možnostech studia, přijímacím řízení, poplatcích, oborech, struktuře a organizaci studia je možné nalézt na webových stránkách: www.econ.muni.cz/cdcv.

PhDr. Soňa Haluzová

RÝNOVICE ● Již po čtvrté se Věznice Rýnovice zúčastnila akce Týden proti drogám, kterou každoročně organizuje město Jablonec nad Nisou. Žáci jabloneckých základních škol byli specialisty věznice v úvodu seznámeni se základními informacemi o věznicích, léčbě a jejím programu. Nejvíce je však zajímal příběh Martina, který žil 14 let na tvrdých drogách a ve vý-

konu trestu se léčí ze své drogové závislosti. Otázky dětí byly přímo na tělo a dle výrazu zpovídaného to pro něho nebylo vůbec příjemné.

Spolupráce věznice s městem bude pokračovat dalšími odbornými přednáškami nejen pro studenty, ale také pro jejich rodiče a vyučující.

Bc. Monika Králová

Pietní akt ve Věznici Plzeň

PLZEŇ ● U příležitosti výročí popravy generála Heliadora Příky (Bory, 21. 6. 1949) uspořádala, tak jako každým rokem, Konfederace politických vězňů za účasti řady významných osobností pietní akt položení věnců k pamětní desce umučených politických vězňů, jež je umístěna ve Věznici Plzeň. Po položení věnců k pamětní desce brigádní generál Antonín Husník zhodnotil hrdinství našich vo-

jáků ve válce i v odboji, ale připomněl i křivdy, které na těchto lidech spáchal minulý režim. V neformální besedě s ředitelem věznice plk. Jiřím Pirochem si řada účastníků zavzpomínala na svůj pobyt ve věznicích na Borech. Závěrem konstatovali, že musíme dělat vše proto, aby se tyto excesy nemohly opakovat.

Mgr. Václav Sušánka

Přebor Vězeňské služby ČR v odbíjené

V Zotavovně Pracov se od 14. do 17. června 2004 hrál 3. ročník přeboru Vězeňské služby ČR v odbíjené mužů. Z celkového počtu 27 přihlášených mužstev z celé republiky se k účasti na přeboru kvalifikovalo 8 nejlepších, jež byly rozloženy do 2 skupin. Skupina A: Vazební věznice Hradec Králové, Věznice Nové Sedlo, Vazební věznice Brno, Věznice Odolov. Skupina B: Věznice Plzeň, Věznice Heřmanice, Vazební věznice Praha–Pankrác, Věznice Opava. Do bojů o nejvyšší příčky postupovaly týmy z prvního a druhého místa. Titul přeborníka a putovní pohár generální ředitelky VS ČR Mgr.

Kamily Meclové získalo družstvo Věznice Nové Sedlo, které ve finálové skupině porazilo soupeře z Brna, Plzně a Opavy. Organizační a technickou realizaci přeborů zajišťovala Věznice Opava.

Konečné pořadí

- 1.V Nové Sedlo
- 2.VV Brno
- 3.V Plzeň
- 4.V Opava
- 5.VV Hr. Králové
- 6.V Odolov
- 7.VV Praha–Pankrác
- 8.V Heřmanice

Bc. Dalibor Celta

Léto, děti a Krkonoše

PRAHA ● V malebném údolí horské obce Dolní Dvůr, blízko místa, kde se setkávají Kotelský a Klínový potok a vytvářejí spolu říčku Malé Labe, se letos poprvé uskutečnila letní dětská rekreace pořádaná GŘ VS ČR. Děti byly ubytované v hotelu U zvonu, ve 2–5lůžkových pokojích, k dispozici měly dvě kulturní místnosti, salonek a lyžařny na úschovu kol.

Vedoucí pro ně připravili bohatý program. Přestože tábor byl umístěn v horském prostředí, celotáborová hra se nesla v duchu pirátské výpravy a hledání pokladu kapitána Granta. Samozřejmě ke hře patřila i pirátská vlajka, která byla vyvěšena hned na prvním

slavnostním nástupu. Podnikly rovněž celodenní výlety na Sněžku a na Safari do Dvora Králové a při této příležitosti si prohlédli i Krkonošské muzeum ve Vrchlabí.

Také o sport a jinou zábavu nebyla nouze včetně tradiční i netradiční táborové olympiády, koupání v přírodním koupališti v kempu Slunečná, připraveny byly všelijaké vědomostní soutěže, diskotéky a řada dalších akcí.

Po přednášce členů Horské služby děti pochopily, že pro krásu Krkonoše je třeba něco udělat a celé jedno odpoledne uklízely odpadky kolem turistických tras.

Bc. Jana Jodlová

Závěrečné zkoušky

Členové zkušební komise: zleva: J. Polák – mistr odb. výcviku SOU, F. Sucharda – mistr odb. výcviku SOU, Ing. A. Žalská – předsedkyně zkuš. komise, Ing. Z. Bartoň – vedoucí ŠVS, Bc. M. Pechar – zást. ředitel SOU, U a OU, PaedDr. M. Váňa – ředitel SOU, U a OU)

VALDICE ● Ve dnech 1.–3. června 2004 se uskutečnily ve Školském vzdělávacím středisku Věznice Valdice závěrečné učňovské zkoušky žáků středního odborného učiliště. Dvouletý učební obor obrábění kovů ukončilo 14 odsouzených, z nichž 4 prospěli s vyznamenáním. Tříletý učební obor obráběč kovů zakončilo závěrečnou učňovskou zkouškou 7 odsouzených, z nichž 4 prospěli s vyznamenáním. Protože součástí studia je i kurs svařování, obdrželi vyučení také svařečské průkazy. Předsedkyně zkušební komise Ing. Alena Žalská ze SPŠ v Jičíně konstatovala dobrou úroveň teoretických znalostí a praktických dovedností letošních absolventů učebních oborů. Za dobu existence Školského vzdělávacího střediska Věznice Valdice bylo vyučeno již 270 odsouzených.

Ženy opustily Pardubice

Pardubice byly po léta synonymem pro ženskou věznici. Otevření nové věznice ve Světlé nad Sázavou ukončilo 55 let trvající tradici. Proměna ve věznici určenou výhradně pro muže trvala od listopadu 2000 do května 2004. Náš snímek zachycuje historický okamžik odjezdu eskortního autobusu s posledními odsouzenými ženami z Věznice Pardubice dne 6. května 2004 v 10.05 hodin.

Studenti ve věznici

HEŘMANICE ● Skupina 41 studentů a pedagogů z Pedagogického institutu university v polské Wroclavi navštívila v květnu heřmanickou věznici. Její ředitel plk. JUDr. Ladislav Mička je seznámil s charakteristikou věznice a s koncepcí českého vězeňství. Specialisté PaedDr. Petr Kadlec, Mgr. Jaromír Válek a Mgr. Michal Mikula ve spolupráci s dalšími zaměstnanci věznice je potom provedli všemi objekty, ukázali jim vybavení pro zájmovou a vzdělávací činnost. Hosté si dále prohlédli místnost pro nestandardní návštěvy a zhlédli i celový systém v budově výkonu kázeňských trestů. Polští studenti a pedagogové měli možnost navštívit i Věznici Karviná a posoudit tak pozitiva a negativa malé a velké věznice z pohledu nejen zcela rozdílné architektiky, ale i možností ubytování a prostorů k volnočasovým aktivitám.

Mjr. PhDr. Radomíra Dlouhá

BĚLUŠICE ● Na hřištích lounských klubů Meteor a Čechie se hrál již 7. ročník fotbalového turnaje o Putovní pohár ředitele Věznice Bělušice.

Zúčastnila se jej mužstva věznic Litoměřice, Vinařice, Všehrady, týmy Policie ČR z Mostu a Loun, dále Integras Praha (loňský vítěz) a domácí Věznice Bělušice. Na regulérnost zápasů dohlíželi prvotní rozhodčí Maurer a domácí Černý. O třetí místo se utkali fotbalisté domácího mužstva s Litoměřicemi. Protože v normálním hracím čase skončilo utkání nerozhodně 0:0, musely rozhodnout pokutové kopy. V penaltovém rozstřelu byli nakonec úspěšnější Bělušičtí. Ve finále se střetli vítězové z obou skupin, mužstva Všehrd a mostecké policie. Po výhře 4:0 se z celkového prvenství radovali policisté, kteří na závěr turnaje převzali z rukou ředitele věznice Bělušice JUDr. Otakara Bláhy putovní pohár.

Ing. Ivo Štumpf

Nové SpO v Pardubicích

PARDUBICE ● Na počátku května tohoto roku opustila pardubickou věznici po 112 letech zajišťování výkonu trestu odnětí svobody odsouzených žen poslední odsouzená.

Po radikální změně v profilaci věznice bylo nezbytné připravit postupně další určené objekty k ubytování odsouzených mužů.

Kromě klasického výkonu trestu odnětí svobody bylo rozhodnuto i o zřízení specializovaného oddělení pro výkon trestu odsouzených trvale pracovní nezařaditelných mužů ve věznici s ostrahou včetně imobilních. Toto specializované oddělení bylo umístěno do rekonstruovaného objektu, jenž dříve sloužil pro výkon vazby žen.

Po přestavbě je tu k dispozici ve dvou podlažích 16 ložnic i se sociálním zázemím, z toho jsou dvě

místnosti pro osoby s omezenou schopností pohybu. Po těchto úpravách se kapacita věznice zvýšila o 32 míst. Zároveň byla instalována nová ústředna EZS, k níž byly připojeny nové periférie vnějšího střežení, zvýšil se počet kamer, byla aktivována dveřní a celová signalizace a celý objekt byl vybaven tzv. plášťovou ochranou pomocí digitálních mikrovlnných bariér a vykrývacích digitálních mikrovlnných čidel.

Stavební část rekonstrukce si vyžádala náklady ve výši 3,76 mil. Kč a část telekomunikační a zabezpečovací techniky 2,57 mil. Kč.

red

Poděkování za spolupráci

BRATISLAVA ● Během pracovní návštěvy v Bratislavě dne 14. května 2004 přijal ředitelku správního odboru generálního ředitelství Vězeňské služby ČR pplk. JUDr. Janu Hladíkovou generální

ředitel Sboru vězeňské a justiční stráže Slovenské republiky gen. JUDr. Oto Lobodáš. Poděkoval jí za dlouholetou spolupráci rozvíjenou mezi správním odborem generálního ředitelství VS ČR a ad-

ministrativním odborem SVJS SR a při této příležitosti jí udělil vysoké vyznamenání, čestnou medaili SVJS SR II. stupně.

LB

Mezinárodní den dětí

PRAHA–RUZYNĚ ● Jako každoročně i letos se Vazební věznice Praha–Ruzyně podílela na oslavách Dne dětí. Obohatila program ve Slaném za přispění Policie České republiky, Hasičské záchranné služby a dalších. Eskortní vozidlo a eskortní autobus vězeňské služby byly na ploché dráze hojně navštěvovanou atrakcí. Hned další den pořádala vazební věznice spo-

lu s občanským sdružením Naše Řepy, Společností pro obnovu řepských tradic a Úřadem městské části Praha 17 dětskou pouť v areálu Domova sv. Karla Boromejského v Řepích.

Organizátory byla připravena spousta soutěží, diskotéka, tombola i občerstvení.

Text a foto Pavla Primasová

OSTROV ● Již potřetí uspořádali psovodi z Věznice Ostrov prezentaci své činnosti s přednáškou drogové problematiky v Základní škole v Kyselce u Karlových Varů, kam přijelo pět psovodů i se svými čtyřnohými svěřenci.

Nejdříve proběhla krátká přednáška o kynologii obecné i protidrogové a poté s konala praktic-

ká ukázka všestranného výcviku služebních psů v poslušnosti a také obraně. Při následné ukázce práce s protidrogovým psem si děti samy mohly schovat napačované předměty, přestože již z minulosti dobře věděly, že jejich oblíbenec pes Rony se přelstít nedá.

Na závěr si někteří odvážlivci mohli vyzkoušet i roli figuranta.

HEŘMANICE ● Český rozhlas Ostrava odvysílal dne 15. července téměř hodinový pořad Hudba z kriminálu, natočený ve Věznici Heřmanice. Kromě záznamu vystoupení pěveckého sboru a tří vězeňských kapel zazněly i rozhovory s lektorem instruktorem Václavem Curylem a některými z vězňů. Český rozhlas Ostrava vysílá téměř každý týden přímé přenosy nebo záznamy koncertů, ale ve věznici natáčel koncert vůbec poprvé ve své historii.

„Zaujala nás překvapivě vysoká úroveň vězeňského pěveckého sboru i vězeňských kapel.

Kromě převzatých zpívají i vlastní písně. Některé jejich texty jsou autentickou a syrovou výpovědí o životě za mřížemi a o pocitech vězňů, např. skladba Kriminál je pro všechny. I proto jsme se rozhodli vystoupení vězeňských skupin natočit a zprostředkovat rozhlasovým posluchačům,“ komentoval své rozhodnutí šéfredaktor Českého rozhlasu Ostrava Mgr. Richard Pískala.

Český rozhlas Ostrava poskytl věznici na CD celý záznam koncertu a nahrávku obdrží každý z účinkujících odsouzených.

Mjr. PhDr. Radomíra Dlouhá

Pěvecký recitál ve Věznici Heřmanice

HEŘMANICE ● V rámci Roku české hudby se konal ve Věznici Heřmanice hudební recitál pro odsouzené, zaměřený na prezentaci klasické hudby. Připravil jej zdejší pěvecký sbor pod vedením Václava Curyla. Jako host na něm vystoupila mladá, nadějná mezzosopranistka Klára Curylová, sólistka komorního sboru a host opery Národního divadla moravskoslezského v Ostravě, mladší sestra vedoucího sboru. Za klavírního do-

vodu Mgr. Zdeňka Pěčky vyslechli posluchači v jejím podání árie z oper S. Rachmaninova, V. Belliniho, G. Verdiho, L. Janáčka a G. Gershwina. Pěvecký sbor zazpíval upravené skladby B. Smetany, J. Ježka, F. Mikuleckého a G. Verdiho. Diváci snažení svých kolegů ocenili mimořádně vřelým a dlouhotrvajícím potleskem.

*Václav Curylo
PaedDr. Petr Kadlec*

Setkání zástupců vězeňství ze zemí Visegrádské čtyřky

V Dubnici nad Váhom se uskutečnilo 18.–20. května 2004 setkání zástupců věznic ze zemí Visegrádské čtyřky. Myšlenku společného pracovní–společenského setkání vyslovil ředitel Věznice Heřmanice plk. JUDr. Ladislav Mička při návštěvě ředitele Ústavu pro výkon trestu odnětí svobody v Dubnici nad Váhom plk. Mgr. Ladislava Reseka v Heřmanicích 12. 11. 2003.

Nelehkou roli organizátora historicky prvního a z hlediska budoucnosti vývoje vzájemných vztahů velmi důležitého setkání představitelů věznic České republiky, Slovenska, Polska a Maďarska převzal plk. Mgr. Ladislav Resek. Delegace jednotlivých věznic vedli jejich ředitelé: **Heřmanice** plk. JUDr. Ladislav Mička (členové: mjr. PhDr. Radomíra Dlouhá, mjr. Bc. Pavel Podešva), **Dubnica nad Váhom** plk. Mgr. Ladislav Resek (členové: pplk. Mgr. Ján Varga, pplk. JUDr. Ján Osрман, kpt. Mgr. Dušan Bartoš, mjr. Ing. Vladimír Čižnár, mjr. RNDr. Jozef Gajdoš, mjr. Mgr. Jozef Martiňák), **Jastržbie Zdrój** pplk. Mgr. Włodzimerz Wawszczyk (členové: kpt. Mariola Owsiany, mjr. Gregorz Owsiany). Delegaci maďarské věznice **Vác** místo omluveného ředitele vedl vedoucí oddělení výkonu trestu pplk. András Revóczi (členky: pplk. Teréz Drobinoha, Marika Menczer Sándorné, tlumočnice).

V průběhu pracovního jednání si účastníci vzájemně přiblížili základní koncepční cíle vězeňství v jednotlivých státech, představili věznice z pohledu historického i současného, probrali profilaci, systém vnitřní diferenciaci a činnost v jednotlivých zařízeních. Stranou nezůstaly ani otázky řízení, personálního zabezpečení a péče o zaměstnance.

Zaznamenané postřehy

O věznicích

V **Maďarsku** je v současné době cca 18 tisíc vězňů, z toho 6 odsouzených na doživotí, u nichž ani soud nemůže změnit rozsudek, 150 odsouzených, kteří mají uložen trest v délce 25 let. Věznice jsou rozděleny do tří typů, o zařazení do jednotlivých typů rozhoduje, tak jako u nás, soud. Věznice ve Vácu má stanovenou kapacitu 525 míst, v současné době je tam zařazeno 870 odsouzených tzv. druhé a třetí kategorie (u nás

Vedoucí delegací na terase LRZ v Tr. Teplicích. Zleva plk. JUDr. Ladislav Mička, plk. Mgr. Ladislav Resek, pplk. András Revóczi a pplk. Mgr. Włodzimerz Wawszczyk

ostraha a zvýšená ostraha). Jedná se o historický objekt, bývalý klášter, situovaný na břehu Dunaje.

Personál tvoří 268 zaměstnanců věznice (místa jsou systemizována jak pro zaměstnance ve služebním tak pracovním poměru) a 60 pracovníků výroby. Ti zajišťují zaměstnávání odsouzených v ústavní režii, tiskárně, konfekční dílně, kde šijí pracovní oděvy jak pro vězeňství, tak pro civilní sektor a dále v dílně, kde vězni šijí kopačky a míče pro kopanou.

Ze zákona mají vězni stanoven prostor 3 m² na jednu osobu. Cely jsou různé veliké, výjimečně mají vězňové po třech, častěji je však až dvanáct osob na jedné cele. V současné době dosahuje přeplněnost 160 %, v roce 1984, kdy bylo v Maďarsku 21 000 odsouzených, bylo ve vácovské věznici celkem 1800 vězňů.

Telefonování mají vězni povoleno a používaný systém je perfektně vymyšlen a zajištěn. Ve Vácu je na ubytovněch vězňů celkem 12 automatů. Vše je řízeno počítačem. Každý odsouzený má možnost koupit si telefonní kartu, na niž je mu zanesen jeho identifikační kód. Vychovatel je kompetentní povolit telefonní čísla nejbližších osob – rodinných příslušníků a advokáta. Tato čísla jsou do počítače

uložena a v případě, že se konkrétní odsouzený snaží dovolat na nepovolené číslo, automat ho nespouští. Délka hovoru je taktéž naprogramována a je to maximálně 10 minut. Vychovatel má možnost obsah hovoru kdykoliv zkontrolovat a v případě zjištění přípravy útěku či trestné činnosti musí hovor přerušit a okamžitě zpravit pracovníky policie. Věznice v Maďarsku nemají totiž oddělení prevence a stížností. Přímo ve věznici je ovšem pracoviště policistů – jeden, z župní policie, má na starost vězňové, druhý, z celostátní policie, šetří selhání zaměstnanců.

Na jednoho vychovatele připadá 70–80 odsouzených, celá věznice má pouze jednoho psychologa a 1 kulturního pracovníka. Tři referenti se věnují řešení sociálních problémů vězňů.

O telefonování odsouzených v **Polsku** ředitel polské věznice s úsměvem uvedl osobní kuriózní zkušenosť. V polootevřeném typu věznice Jastržbie Zdrój mají pro 1300 odsouzených k dispozici celkem sedm telefonních automatů. Vězni si mohou koupit telefonní kartu v kantýně, volat v průběhu dne kdykoliv, kamkoliv a bez jakéhokoliv omezení a kontroly. Při tak benevolentním přístupu se pak mohlo stát, že panu řediteli se

Část slovenské delegace. Zleva pplk. Mgr. Ján Varga, pplk. JUDr. Ján Osрман, plk. Mgr. Ladislav Resek, kpt. Mgr. Dušan Bartoš. Zcela vpravo pplk. Teréz Drobinoha z Maďarska

v mobilu představil jeho vězněný svěřenec, který s ním chtěl něco telefonicky projednat. V uzavřených typech věznic je samozřejmě telefonování vězňů omezeno a kontrolováno.

O zaměstnancích

Překvapily nás vysoké hodnoty pracovníků středního managementu v **Maďarsku**. Oba vedoucí oddělení se totiž pyšnili hodnotami podplukovníka. Vedoucí oddělení výkonu trestu slouží 22 let, vedoucí personálního oddělení má stejnou hodnotu při praxi devět let. Dostalo se nám vysvětlení, že využívají velmi často institut propůjčení hodnosti. Vždy při ustanovení do vedoucí funkce, aby řídící pracovník měl vždy vyšší hodnotu než jeho podřízený, nebo jako formu ocenění velmi dobrého výkonu služby.

Zaměstnanci dostávají příspěvek na dopravu v částce 80 % ceny ročního jízdného, kdo neodebírá poukázky na stravu, získá na ni příspěvek v částce 2400 forintů. V Maďarsku je nevýhodný zákon o daních, například hrubý příjem ředitele věznic činí cca 355 000 forintů, po zdanění je to však částka významně nižší 230 000. V Maďarsku vzniká nárok na příspěvek za službu po 25 odsouzených letech, a to v částce 70 % příjmu. Důchodový věk je stanoven na 57 let. Obvykle však odcházejí zaměstnanci ve věku 50 let, protože se jim nevyplatí zůstat ve službě déle, když si mohou navíc neomezeně přivydělat v dalším zaměstnání.

V **Polsku** jsou všichni zaměstnanci ve služebním poměru a odcházejí při ukončení činné služby dle odsouzených let s vyšší příspěvkem až 75% služebního příjmu.

Na **Slovensku** odcházejí s 60 % platu a s mnohem progresivněji vypočítávaným odchodným, než je tomu u nás. Pro zaměstnance vězeňství tu mají sociální fond (1,5 % z celkového objemu mezd), z něhož přispívají zaměstnancům na stravu (stravenka stojí zaměstnanec 16 Sk), na kulturní a sportovní akce. Na konci roku přispívají na dopravu a rozdělí zbývající částku fondu. Vloni např. každý zaměstnanec ÚVTOS Dubnica nad Váhom obdržel 1 200 slovenských korun. Sloveňští kolegové neznají příspěvek na rekreaci, neboť za den pobytu v zotavovacích SVJS zaplatí pouhých 180 Sk.

ÚVTOS Dubnica nad Váhom

Věznice v Dubnici nad Váhom byla zřízena v roce 1972 a v roce 1983 se dokončila komplexní přestavba ubytoven vězňů. Bylo vybudováno oplocení a ostrahové pásmo, strážní věže, přistavovaly se servisní objekty – sklady a garáže, kuchyně a jídelna, údržbářské dílny, školské středisko, ubytovna a kulturní místnost pro personál. Je zde v současné době zaměstnáno 210 příslušníků a 9 občanských zaměstnanců (telefonistka, kantýnská, mistrová na dílně šití oděvů, 4 kuchaři, instalatér a údržbář).

Ústav je určen pro odsouzené muže zařazené do 1. nápravné výchovné skupiny (v minulosti zde byli zařazováni ods. 2. NVS). Svůj

80–100 odsouzených, na jednoho příslušníka připadne pracovní četa o 8–15 věznicích. V části ubytovacích prostor a školském středisku byly zřízeny pracovní dílny. V nich vězni ručně šijí obuv, zhotovují vězeňské oděvy a montují kabely ke zpětným zrcátkům v automobilech.

Hlavní složky kulturně osvětové práce zahrnují aktivity z oblasti vzdělávání (doplňení základního vzdělání a rekvalifikační kurzy), sportovní a zájmovou činnost v kroužcích.

Od roku 1994 v ústavu realizují celoplošně stanovenou vnitřní diferenciaci. Mimo podskupinu D1 mají v dubnickém ústavu všechny ostatní diferenciacní podskupiny vězňů (A, B, C, D2).

Uplatňují se tu **čtyři typy programů zacházení:**

Ubytovna odsouzených v ÚVTOS v Dubnici nad Váhom

výkon trestu odnětí svobody tu vykonávají také diabetici z celého Slovenska, jimž odbornou péči poskytuje úvazkový lékař diabetolog a dietní sestra.

V současnosti má ústav pět ubytoven s kapacitou 477 odsouzených, umístěných ve 28 ložnicích. Ve standardní ubytovně je 6 ložnic se 16 až 20 lůžky, sociální zařízení, kulturní místnost, šatna a pracovní personál. Centrální sprchy jsou v suterénu jedné z budov a odsouzení mají možnost se vykoupat dvakrát týdně. Televize je pouze v kulturní místnosti, která pojme maximálně 50 odsouzených.

Až 70 % odsouzených z celkového stavu je zaměstnáno. Mimo ústav pracuje při pomocných stavebních, asanačních, zemědělských a lesních pracích v tzv. brigádách bez přímého střežení

- **Standardní** – udržovací (podskupiny A, B těžišťem je komunitní forma práce a samořídící skupiny bez přímého vedení specialisty);
- **Facilitující** – podpůrný (podskupina C – pro odsouzené se sníženým intelektem a nedostatky v oblasti sociálně hygienických návyků; převládají aktivně-tréninkové metody, poradenství, diskusní skupiny, vzdělávací programy);
- **Intenzivní péče** (v podskupině D2 – u odsouzených negativistických a hostilních, zaměřená na změnu jednání a postojů k trestu, využívá se kombinace individuálních a skupinových metod práce s režimovým ovlivňováním);
- **Léčebně – výchovný resocializační program** (v podskupinách

D1, D2, příp. C – pro odsouzené s výraznou psychopatologickou symptomatologií, závažnými poruchami chování a extrémními maladaptivními problémy; převládá individuální péče odborníků – psychologa, psychiatra, pedagoga–terapeuta).

Po všech získaných informacích jsme však také s mírným uspokojením mohli konstatovat, že oproti slovenským a polským kolegům jsme na tom lépe ve vybavení a zavádění informační technologie, kamerového systému i vybavení pracoven zaměstnanců uvnitř věznic, a že jsme nesrovnatelní se všemi zúčastněnými ve složení odborného personálu, který pracuje v přímém styku s vězni. (Nesmíme ovšem zapomínat, že na Slovensku vězni nastupují do výkonu trestu odnětí svobody z vazebních věznic, kde fungují diagnostická střediska, již s hotovou komplexní zprávou obsahující i psychologické vyšetření.)

Na druhé straně můžeme mít pocit, že vězeňské pracovníky umí ostatní státy přece jen lépe finančně motivovat a zejména ocenit dlouholetou náročnou a pro společnost velmi potřebnou službu.

A protože to bylo setkání pracovně–společenské, tak kromě diskusí k vězeňské problematice a prohlídky věznic nám hostitelé připravili i program oddechový. Provedli nás lázeňskou promenádou v Trenčianských Teplicích, umožnili prohlídku Léčebně rehabilitačního střediska SVJS, kde jsme ve společnosti vedoucího tohoto zařízení pplk. Ing. Pavola Blanára strávili velmi příjemný večer. Následující den v pozdních odpoledních hodinách jsme stihli prohlídku trenčinského hradu a setkání se zástupcem primátora města Dubnice nad Váhom Ing. Miroslavem Kučíkem.

Na závěr proběhlo zhodnocení setkání, výměna dojmů a postřehů, zamyšlení nad formou další spolupráce. Ocenili jsme vynikající organizační úroveň setkání i pověstnou pohostinnost slovenských kolegů a vyslovili naději, aby se euroregionální spolupráce zástupců vězeňství ze zemí Visegrádské čtyřky setkala s pochopením a podporou u představitelů generálních ředitelství a mohla se dále rozvíjet.

Mjr. PhDr. Radomíra Dlouhá

Mistrovství Evropy vězeňských služeb v kopané

aneb v Nymburku přelo štěstí a padalo zlato

Ve sportovním areálu ČSTV v Nymburku se od 31. 5. do 2. 6. 2004 konalo Mistrovství Evropy vězeňských služeb v kopané. Jeho pořadatelem byla Vězeňská služba České republiky, které se tímto dostalo uznání za vynikající výsledky dosažené v předchozích ročnících. Do Nymburka vyslalo své reprezentační týmy třináct zemí, z toho Českou republiku a Německo reprezentovaly týmy dva. Hrál se podle pravidel FIFA, s hrací dobou 2x30 minut. V případě nerozhodného výsledku se prodlužovalo 2x10 minut s pravidlem tzv. zlatého gólu. Nepadlo-li rozhodnutí, určily vítěze střely ze značky pokutového kopu. Zahajovacího aktu se zúčastnili 1. náměstek ministra spravedlnosti ČR JUDr. Vladimír Král, generální ředitelka Vězeňských služeb ČR Mgr. Kamila Meclová, její 1. náměstek PaedDr. Bohuslav Burkiewicz a další hosté.

Jak to všechno začalo

Po 3. místě v Dijonu v roce 1997, vítězství na turnaji v Dolním Sasku téhož roku, bronzu ve francouzském Venarey les Laumes o dva roky později, vítězství na Mistrovství Evropy v Holandsku také v roce 1999 a zlato na Světových policejních a požárních hrách ve Stockholmu (rovněž 1999), obsadili před dvěma lety fotbaloví reprezentanti VS ČR druhé místo na Mistrovství Evropy vězeňských služeb v Polsku. Právě tam vznikla myšlenka uspořádat podobné klání u nás.

Organizační tým vedený společně plk. JUDr. Karlem Kocourkem

(V Valdici), plk. Mgr. Ludkem Kulou (VV Brno) a plk. Mgr. Milanem Václavkem (V Znojmo) tedy mohl začít hledat místo umožňující sehrát ve dvou dnech 40 zápasů a zároveň poskytující zázemí pro téměř 500 sportovců i členů realizačních týmů nebo VIP hostů. Volba padla na sportovní centrum ČSTV v Nymburce a téměř dva roky příprav šampionátu mohly začít.

Týlové zabezpečení spojené se zajištěním stravy, noclehů a tisíce dalších maličkostí měl se svými spolupracovníky na bedrech ředitel odboru logistiky GR VS ČR Ing. Antonín Krahulec, sportovní část osnoval se svým týmem zá-

Slavnostní zahájení ME v Nymburku. Uprostřed zprava náměstek ministra spravedlnosti JUDr. Vladimír Král, Mgr. Kamila Meclová, PaedDr. Bohuslav Burkiewicz a Otakar Michl (tlumočník). Dole stojí rozhodčí

Příprava ke slavnostnímu vztyčení vlajky mistrovství

stupce vedoucího oddělení vězeňské a justiční stráže VV Brno mjr. Josef Hanus. Na něm bylo připravit herní systém a starat se, aby po sportovní stránce nezaskřípalo ani to nejmenší.

Před výkopem

Ukázalo se, že Maďari nejsou schopni postavit reprezentaci, a tak bylo jejich místo nabídnuto českým mistrům. Ti vzešli z Přeboru Vězeňské služby České republiky ve Valdicích, hraného pouhých deset dní před zahájením mistrovství Evropy v Nymburku. Borci z Rýnovic ve finále porazili na pokutové kopy favorizované Brno a mohli začít balit tašky. Abecedně seřa-

zený seznam účastníků tedy vypadal takto: Anglie, Belgie, ČR I, ČR II (V Rýnovice), Francie, Holandsko, Chorvatsko, Německo I (Hamm), Německo II (Bruchsal), Polsko, Portugalsko, Rumunsko, Slovensko, Slovinsko a Ukrajina. A co je v Nymburce čekalo? Především 31. května slavnostní nástup všech družstev s hymnami a slavnostním slibem hráčů i rozhodčích. Pozdě večer ještě proběhlo slavnostní losování, řízené ředitelem olomoucké vazební věznice Mgr. Zdeňkem Kreuzziegerem.

Hrálo se ve čtyřech skupinách systémem každý s každým na 2x30 minut za řízení našich špičkových rozhodčích, v čele s prvními dvěma z ligové ankety Křišťálová píšťalka Lubomírem Pučkem a Karlem Vidlákem i držitelem Křišťálového praporku Evženem Amlerem, ostříleným mimo jiné ze semifinále posledního mis-

Výsledky zápasů v kvalifikačních skupinách

Skupina A

	Česká republika I	Rumunsko	Francie	Slovinsko	Počet bodů	Skóre	Pořadí
Česká republika I	*	1:1	3:0	2:0	7	6:1	2
Rumunsko	1:1	*	2:1	8:0	7	11:2	1
Francie	0:3	1:2	*	5:0	3	6:5	3
Slovinsko	0:2	0:8	0:5	*	0	0:15	4

Skupina B

	Holandsko	Německo II	Polsko	Belgie	Počet bodů	Skóre	Pořadí
Holandsko	*	3:0	1:2	5:3	6	9:5	2
Německo II	0:3	*	0:4	5:0	3	5:7	3
Polsko	2:1	4:0	*	10:0	9	16:1	1
Belgie	3:5	0:5	0:10	*	0	3:20	4

Skupina C

	Slovensko	Chorvatsko	Portugalsko	Ukrajina	Počet bodů	Skóre	Pořadí
Slovensko	*	2:2	10:0	0:0	5	12:2	2
Chorvatsko	2:2	*	8:1	0:1	4	10:4	3
Portugalsko	0:10	1:8	*	1:4	0	2:22	4
Ukrajina	0:0	1:0	4:1	*	7	5:1	1

Skupina D

	Německo I	Česká republika II	Anglie	Počet bodů	Skóre	Pořadí
Německo I	*	0:7	0:1	0	0:8	3
Česká republika II	7:0	*	0:0	4	7:0	1
Anglie	1:0	0:0	*	4	1:0	2

Pohár pro vítěze. Od 2. června 2004 je v držení reprezentantů Vězeňské služby ČR

„Táto, ty jsi válel!“

Rumuni by samou radostí tančili i na trávníku

Anglie

Belgie

Česká republika

Francie

Holandsko

Chorvatsko

Německo I

Německo II

Polsko

Portugalsko

Rumunsko

Česká republika – Rýnovice

Slovensko

Slovensko

Ukrajina

Cena pro nejlepšího brankáře

Radost vítězů na hřišti...

trovství světa. Nechyběli ani exmezinárodní sudí Pavlín Jirků nebo Miroslav Maurer. Zkušené borce pak doplnili jejich mladší kolegové, o nichž patrně ještě uslyšíme, ať už jde o brněnské arbitry Radka Pelikána, Radka Hájků či Rastislava Coloně nebo jabloneckého Tomáše Kovaříka.

A už se hrálo

„Český věžeňský fotbal je neméně tak dobrý jako ten oficiální,“ prohlásil na tiskové konferenci v polovině května I. náměstek generální ředitelky VS ČR a ředitel turnaje PaedDr. Bohuslav Burkiewicz. Po pondělním večeru měly jeho slova prověřit ještě dva perné dny.

Na dlouhé vyspávání nebyl v úterý 1. června čas. Už v 9 hodin nastoupili naši reprezentanti proti Rumunům a výsledek nebyl nijak přesvědčivý – 1:1. Ve druhém zápase bojovní Francouzi neunesli nepříznivý vývoj zápasu a po jejich hrubém zákroku skončil turnaj pro valdického Petra Klabana komplikovanou zlomeninou kotníku. Francouzi si kromě porážky 0:3 odnesli i dvě červené karty. Vítězství nad Slovinskem 2:0 nakonec určilo, že celek ČR I postoupil do čtvrtfinále z druhého místa skupiny A.

O nějakých 300 metrů dál nastoupili k zápasům ve skupině D fotbalisté z Rýnovic. Nejdříve porazili Hamm 7:0 a ani bezbranková remíza s Angličany nezabránila, aby tuto skupinu vyhráli.

Drama vyřazovacích bojů

Ve středu 2. června neúprosný turnajový pavouk proti sobě svedl ve čtvrtfinále první ze skupiny D proti druhým z „áčka“ – tedy tým Rýnovic a výběr ČR. Dramatických 60 minut přineslo i trochu zmatku mezi střelci. Reprezentaci poslal do vedení Farník, za Rýnovice záhy vyrovnával Doležel, služebně ovšem z Liberce. Dvě minuty před koncem se už všichni připravovali na prodloužení, proti ale byl rýnovický Maňák. Protože však hrál za reprezentační tým, poslal jej svým gólem na 2:1 do semifinále.

Rýnovice navzdory tomu bojovaly dál. Po vítězství nad Ukrajinou 1:0 a bezbrankové remíze se Slováky až střely ze značky pokutového kopu rozhodly o zisku výborného celkového pátého místa.

Tým ČR I se o postup do finále utkal s Anglií, do té doby neporaženou. Deklasoval ji brankami Galbavého, Kalána a Farníka 3:0 a cesta ke zlatu byla otevřená!

Finále a oslavy

V boji o bronz se utkalo Rumunsko s Anglií. Po závěrečném hvizdu byl stav 1:1 a Rumuni zvítězili až po penaltovém rozstřelu. Před finálovým kláním pak začalo pršet a nepřestalo až do večera. Na druhou stranu však přšlo štěstí právě Čechům. Ve vyrovnaném utkání proti Polákům otevřel skóre Galbavý a deset minut před koncem poslal vzdorující soupeře definitivně do kolen Farník – 2:0. Titul mistrů Evropy věžeňských služeb pro rok 2004 zůstal doma.

Hned po závěrečném hvizdu rozhodčího Vidláka vychutnávali radost snad všichni: Vedle kompletního realizačního týmu jste na hřišti mohli potkat neméně kompletní vedení generálního ředitelství Věžeňské služby České republiky, několik ředitelů věznic, řadu členů středního managementu, hráče Rýnovic a mnoho dalších fanoušků.

Slavnostní zakončení turnaje skrápěl hustý déšť už naprosto nemilosrdně. Moderátor večera Karel Kocourek postupně oznámil jména nejlepších jednotlivců a také mezi nimi mělo Česko nemalé zastoupení. O titul nejlepšího střelce se s Polákem Norbertem Walczakem dělil za Rýnovice hráč Pavel Doležel, nejlepším brankářem turnaje se stal Ivo Jakš z České republiky I, nejlepším hráčem vítězného týmu byl vyhlášen Tomáš Kalán. Na závěr pak generální ředitelka Věžeňské služby České republiky Mgr. Kamila Meclová zavěsila zlaté medaile na šíje českých reprezentantů. Jedna z nich putovala i do jičínské nemocnice za těžce zraněným spoluhráčem Petrem Klabanem.

...a na lavičce

Mužstvo ČR I hrálo ve složení

Por. Ivo Jakš (kapitán), strm. Radim Polák, pprap. Petr Vašíček, npor. Michal Dufek, nstrm. Radim Farník, por. Jiří Souček (všichni z Vazební věznice Brno), o. p. Miroslav Steinhauser (Věznice Znojmo), nstrm. Miroslav Tomek (V Břeclav), o. p. Roman Skopal (V Mírov), o. p. Miroslav Kaluža (V Pardubice), npor. Vladislav Dedek, nstrm. Jiří Ochodek (V Karviná), por. Jiří Lantor (V Příbram), o. p. Radovan Kroulík (VV Hradec Králové), nstrm. Tomáš Kalán (V Ostrov), o. p. Vlastimil Maňák, strm. Slavomír Galbavý (V Rýnovice), strm. Petr Klaban (V Valdice), kpt. Michal David (V Vlnařice). Trenér Ivan Študent.

Výsledné pořadí

1. Česká republika I
2. Polsko
3. Rumunsko
4. Anglie
5. Česká republika II
6. Slovensko
7. Ukrajina
8. Holandsko
9. Chorvatsko
10. Francie
11. Německo II (Bruchsal)
12. Německo I (Hamm)
13. Portugalsko
14. Slovinsko
15. Belgie

Ti v pozadí

Tak jako se sluší vyjmenovat na závěr sportovní akce nejlepší hráče či závodníky, je dobré prokázat podobnou poctu lidem, kteří stojí jakoby v pozadí, nejsou moc vidět, ale právě díky jejich práci mohou ti na hřištích a stadionech

Ve finále se střetly celky Polska (v bílém) a České republiky I

V základní skupině proti sobě nastoupily Rýnovice (v červeném) a Hamm

předvádět své sportovní výkony. Řeč je o lidech, kteří tvoří tak zvaný realizační tým. Ten, který zajišťoval Mistrovství Evropy v Nymburku pracoval v následujícím složení:

Přípravný výbor

Ředitel mistrovství: PaedDr. Bohuslav Burkiewicz GR VS ČR

Tajemník mistrovství: plk. Mgr. Luděk Kula VV Brno, plk. JUDr. Karel Kocourek V Valdice, plk. Mgr. Milan Václavek V Znojmo

Vedoucí technického a provozního zabezpečení: Ing. Antonín Krahulec GR VS ČR

Další členové realizačního týmu: (patroni zahraničních výprav a sboru rozhodčích, organiz. výpomoc

Polští fotbalisté se radují ze stříbra

při utkáních, korespondence a komunikace se zahraničními výpravami aj.) PhDr. Zdeněk Kreuzieger VV Olomouc, Mgr. Gabriela Coufalová VV Brno, Mjr. Bc. Josef Hanus VV Brno, Karel Jahoda VV Brno, Ppor. Stašek Moravec VV Brno, Ivan Študent VV Brno, Kpt. Dušan Tejral VV Znojmo, Ludmila Kurdíková VV Znojmo, Tomáš Janouškovec VV Ostrava, Sylvie Rzepielová VV Ostrava, Mjr. Zdeněk Kouba VV Č. Budějovice, Milan Jung V Valdice

*Václav Mitáš
Foto: Miroslav Jílek,
Lubomír Bajcura,
Václav Mitáš
Michaela Hájková*

Mistři Evropy i s generální ředitelkou Mgr. Kamilou Meclovou. Vlevo v horní řadě plk. Mgr. Luděk Kula, plk. Mgr. Milan Václavek a plk. JUDr. Karel Kocourek

HRADEC KRÁLOVÉ ● Vazební věznice Hradec Králové uspořádala již 8. ročník fotbalového turnaje o putovní pohár „Hradecké věže“, kterého se pravidelně účastní mužstva vazebních věznic Hradec Králové, Pankrác a Brno a věznic Valdice a Znojmo. V překrásném areálu TJ Třebechovice pod Orebem byla vidět kvalitní kopaná doprovázená srdečnou atmosférou. Konečné pořadí: 1. VV Brno, 2. VV Hradec Králové, 3. Věznice Znojmo, 4. VV Pankrác, 5. Věznice Valdice

Mgr. Ilja Jurka

VINAŘICE ● Koncem školního roku proběhla v 9. základní a mateřské škole Kladno–Kročehlavy v rámci jejích programů prevence kriminality a protidrogové prevence ukáзка činnosti psovodů Věz-

nice Vinařice. Své umění tu předvedli psi s všestranným i speciálním výcvikem na vyhledávání návykových látek či vybušnin.

Mgr. Ivan Suchý

KUŘIM ● V rámci lekcí dramatické výchovy nacvičili vězni podle vlastního scénáře pohádku „O královském slovu, lásce a zdravém rozumu.“ Premiéra a zároveň i derniéra, jimž předcházela půlroční příprava, se konala ve vězeňské jídelně. Diváky byly, jako každý rok, děti ze Zvláštní internátní školy Předklášteří. Osmi odsouzeným se tak podařilo potěšit dětské duše. Hezké dopoledne bylo ukončeno společným zpěvem při kytarě a krátkým vystoupením vězeňské kapely. Dobrou atmosféru umocnila přítomnost České televize a několika novinářů. Aktéři i diváci se tak mohli vpozdvečer zhlédnout v televizním Večerníku a následující den si o sobě přečíst pochvalné články v denním tisku.

Mgr. Yveta Šimková

Práce s mladými odsouzenými ve Věznici Heřmanice

Z celkového počtu odsouzených ve Věznici Heřmanice (cca 700) patří 10–15 % do kategorie tzv. mladých vězňů ve věku 18–26 let. Odsouzení této kategorie jsou často charakterističtí tím, že nemají vyšší vzdělání ani pracovní návyky, mají fádň rodinné vazby, uznávají „poněkud pochybné“ hodnoty, žijí současností a otázka budoucnosti je pro ně naprosto nepodstatná. Proto je velice potřebné vyzbrojit se nezdolnou trpělivostí a věnovat těmto mladým lidem (často proti jejich vůli) zvýšenou pozornost se snahou přimět je k zamýšlení nad jejich životem, budoucností a hodnotami.

sředky na prevenci kriminality poskytnout další potřebné vybavení, mohlo dojít k jeho postupnému rozšíření. V současné době je do programu Klubu mladých dospělých zapojeno cca 40 odsouzených, kteří mají možnost pravidelně navštěvovat kroužek dopravní výchovy, vaření, získávají informace o úskalích partnerství či rodičovství, vzdělávají se v rámci sociálně právního poradenství, účastní se sociálně psychologického výcviku či soupeří ve svých znalostech při různých společenských a počítačových hrách. Výměna stereotypního přeplněného prostředí standardní ubytovny za příjemné prostory „vilky“,

Práce s mladými vězni v naší věznici má několikaletou tradici. Nosným programem je tzv. Klub mladých dospělých, který byl založen v roce 2001. Byly vytvořeny dvě skupiny po šesti odsouzených, kteří se v rámci komplexního programu zacházení aktivně zúčastnili vzdělávacích, speciálně výchovných a zájmových aktivit pod vedením speciálního pedagoga, psychologa a sociální pracovníce. Potřebný klid a trvalý „azyl“ pro zmíněné aktivity našli odsouzení v tzv. „vilce“ v areálu výrobní zóny věznice. Klub je od počátku velmi oblíben a vzhledem k tomu, že bylo možné za účelově přidělené pro-

které jsou vyzdobeny vlastní tvorbou, rovněž přispívá k odreagování a relaxaci odsouzených. Je potěšitelné, že do jednotlivých aktivit nedocházejí odsouzení jen proto, aby měli plusové body pro případné podmíněně propuštění. Pokud soud nevyhoví jejich žádostem, znamená pro ně činnost v Klubu odtržení od momentální nelehké životní situace. Kromě Klubu mladých dospělých mají mladí vězni možnost zapojit se do dalších aktivit. Už na nástupním oddělení jim nabídnuta škála nejrůznějších zájmových a vzdělávacích kroužků a pokud to kapacitní možnosti dovolí, mohou se odsouzení od počátku pobytu ve věznici zapojit do oblastí, které jsou jim blízké.

Největší zájem je samozřejmě o sportovní aktivity, kde se odsouzení této věkové kategorie umisťují v různých soutěžích či turnajích na předních místech. Ne tak úspěšní jsou v rukodělných kroužcích, kde jim mimo zručnosti často chybí i trpělivost, i když i tady se občas vyskytne světlá výjimka.

Snahou vedení oddělení výkonu trestu je, aby s mladými vězni pracovali především mladí pracovníci, kteří spíše pochopí myšlenky této generace než „tatík“, kterému „lezou doma na nervy“ jeho stejně staří potomci.

Obměna odsouzených, kteří postupně mládnou, je však mnohem rychlejší než obměna personálu, který postupně stárne, a proto už teď je nutné se zamýšlet, jakými „cestami“ práci s mladými odsouzenými bude možné v budoucnu dále zkvalitňovat.

Mgr. Květoslav Jordán
Bc. Pavel Urbančík

Jak se rodil Kodex profesní etiky

JUDr. Miroslav Bělecký, odbor personální generálního ředitelství VS ČR

Protikorupční politika patří již od roku 1998 mezi vládní priority a Program boje proti korupci ukládá úkoly, jejichž plnění by mělo bránit korupčnímu jednání ve společnosti. Kromě toho, před více než dvěma roky, schválila vláda usnesením č. 270 ze dne 21. března 2001 „Kodex etiky zaměstnanců ve veřejné správě“ s tím, že ministerstva, orgány státní správy a další instituce na jeho základě vydají vlastní kodexy etiky a seznámí s nimi zaměstnance.

V zahraničí, vzhledem ke korupčním ohrožením, se také na všech úrovních veřejné a státní správy v jednotlivých státech, na nadnárodních i mezinárodních fórech činí kroky k hlubšímu vymezení povinností zaměstnanců a uplatňování jejich občanskoprávní, trestní a disciplinární odpovědnosti. Úmluvy Rady Evropy o korupci a dokumenty Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj (OECD) mimo jiné zavazují k převzetí pravidel vzorových kodexů („Code of conduct“, „Ethical code“) s cílem učinit z nich závaznou a vynutitelnou součást regulace zaměstnaneckých vztahů. Přirozeně, každá státní a veřejná správa potřebuje zaměstnance, kteří vykonávají službu profesionálně a v souladu s požadavky na neúplatnost, nestrannost a loajalitu.

Ve světle mezinárodních dokumentů a závazků, zákonů a dalších právních předpisů, regulujících činnost Vězeňské služby České republiky, se nabízí otázka: Proč ve vězeňské službě dosud nebyl připraven a vydán etický kodex, zejména když je Kodex chování celníka, když ministerstvo vnitra na základě Doporučení Rady Evropy k Evropskému kodexu etických zásad policejní práce vypracovalo návrh Etického kodexu policisty, přičemž jeho principy byly poté transformovány do zákona o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů.

Jak ukazují části zprávy CPT (European Committee for Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment – Evropského výboru pro zabránění mučení a nelidskému ne-

bo ponižujícímu zacházení či trestání), kredit Vězeňské služby České republiky je utvářen hlavně postojem zaměstnanců vůči osobám, proti nimž je vedeno trestní řízení, osobám ve výkonu vazby nebo ve výkonu trestu odnětí svobody. V této souvislosti by Kodex profesní etiky umocnil důvěru v nestrannost, uplatňování principů rovnosti a spravedlnosti, neúplatnost a vysokou profesionalitu. S tímto vědomím, odbor personální generálního ředitelství Vězeňské služby České republiky inicioval zahrnutí této problematiky do Hlavních úkolů v oblasti řízení lidských zdrojů na rok 2003.

Základní principy Kodexu

Stěžejním pilířem Kodexu profesní etiky zaměstnance Vězeňské služby České republiky jsou ustanovení o povinnosti vykonávat profesi ve shodě s Ústavou České republiky, Listinou základních práv a svobod, v souladu s mezinárodními normami a závazky, zákony a dalšími právními předpisy. Jednat nestranně, profesionálně, svědomitě a ve vztahu ke všem osobám respektovat a chránit lidská práva, ctít lidskou důstojnost. Být si vědom odpovědnosti za úroveň profesionálního výkonu své funkce, dbát na zvyšování kvalifikace, odbornosti i právního vědomí, zejména v oblasti úcty k lidským právům.

Termín „úcta k lidským právům“ nebyl zvolen náhodně – byl zařazen s ohledem na Rezoluci Valného shromáždění OSN č. 34/1969, kterou byl přijat Kodex chování

úředních osob prosazujících zákon. V preambuli dokumentu, ze kterého byly čerpány zkušenosti i pro tvorbu Kodexu etiky policejní práce, se doslova píše: „Cíle vyhlášené v Chartě Organizace spojených národů zahrnují uskutečňování spolupráce ve zvyšování a rozvíjení úcty k lidským právům.“

Druhým pilířem Kodexu profesní etiky zaměstnance Vězeňské služby České republiky se stala zásada neslučitelnosti výkonu pracovní či služební činnosti s jakýmkoliv korupčním jednáním. To znamená, že zaměstnanec nevyžaduje ani nesmí přijmout žádné dary nebo jiná zvýhodnění, jež by mohly ovlivnit zákonnost a jeho nestrannost při plnění pracovních a služebních povinností. Neposkytuje ani nenabízí nikomu žádnou výhodu spojenou s využitím profesního postavení nebo informací z pracovního či služebního poměru.

Do třetice, za základní pilíř je možno označit zásadu, která se jako červená niť vine pracovními nebo služebními vztahy zaměstnance vůči státu. Lze ji vystopovat už v zákoně ze dne 25. listopadu roku 1914 č. 15 říšského zákoníku o služebním poměru státních úředníků a státních zřízenců (služební pragmatice), kdy úředníkovi z jeho služebního poměru vyplývala obecná povinnost věrnosti, poslušnosti, povinnost mlčenlivosti a zachování vážnosti svého stavu, přičemž porušení služebních povinností se trestalo disciplinárně. Obsahově obdobná ustanovení nalezneme v současnosti např. v zákoně č. 218/2002 Sb., služební zákon. Do základních ustanovení Kodexu profesní etiky zaměstnance Vězeňské služby České republiky se uvedené promítá zejména v povinnosti zaměstnance zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, o nichž se dověděl při výkonu své profese nebo v souvislosti s ní a které mají zůstat utajeny před nepovolanými osobami či byly za takové označeny, pokud ustanovení zákona nevyžaduje jinak.

Dalším momentem, důležitým pro naplnění účelu Kodexu profesní etiky zaměstnance Vězeňské služby České republiky, je stanovení mechanismu kontroly dodržování pravidel a jejich vynutitelnost. Zpracovatel se inspiroval Kodexem chování úředních osob prosazujících zákon, kde preambule zakotvuje nezbytnost kontro-

Zprávy

Forenzní psychologové jednali v Ostrově

OSTROV ● V červnu se ve zdejší věznicí uskutečnilo výjezdní zasedání Prezidia asociace forenzních psychologů. Akce se zúčastnili Dr. František Stružka, viceprezident asociace forenzních psychologů, PhDr. Stanislav Hájek z Generálního ředitelství cel Praha, PhDr. Miluše Urbanová z ministerstva vnitra, PhDr. Jitka Čmuhařová z generálního ředitelství Vězeňské služby České republiky a PhDr. Magda Maněnová z Věznice Ostrov. Kromě pravidelného programu, kterým se prezidium forenzních psychologů zabývá, si účastníci jednání společně s psychology Věznice Ostrov prohlédli nově zřízené výstupní oddělení výkonu trestu, ubytovnu standardního výkonu trestu a prostory určené k volnočasovým aktivitám. Možnost seznámení s konkrétními podmínkami práce vězeňských psychologů byla členy prezidia hodnocena velmi kladně a jistě nebyla akcí poslední, o čemž svědčí děkovní dopis, který byl zaslán Asociaci forenzních psychologů Čech, Moravy a Slezska řediteli Věznice Ostrov pplk. Mgr. Milanu Kubíčkoví.

ORÁČOV ● V rámci kulturních akcí pořádaných pro odsouzené se ve věznicí v létě konal koncert Evy Henychové, který zhlédlo 92 odsouzených, jimž velmi příjemně vyplnila odpoledne, jak sama říká, „něžnými a něžnějšími, pomalými i veselými“ písničkami, které sama skládá. Mezi písněmi se vyznávala ze svých pocitů, přidala i několik krátkých příběhů ze života s kytarou. Texty písní byly pro odsouzené srozumitelné a jednoduché, což se dalo vyzorovat z jejich zaujetí. Všichni napjatě poslouchali nejen texty, ale i krásnou hudbu a neměně napjatě poslouchali vyprávění mezi písněmi. Po koncertě umělkyni osobně poděkoval ředitel věznice Mgr. Pavel Trásák a předal jí květiny, které vypěstovali odsouzení ve svém zahradnickém kroužku.

Mgr. Kateřina Kodetová

Výzva Pomozte zachránit lidský život

27letá zdravotní sestra z ruzyňské věznice, matka 2letého chlapečka, trpí zhoubnou leukémií. Lékaři již vyčerpali všechny způsoby léčby, bez úspěchu.

Zbývá poslední naděje – transplantace kostní dřevě, ale bohužel se nenašel vhodný dárc.

Zájemci o dárcovství kostní dřevě ve věku od 18 do 35 let volejte tel. č. 261 362 370

LITOMĚŘICE ● Známá zpěvačka Eva Hencychová přijala pozvání Vazební věznice Litoměřice a uspořádala zde dvě představení pro obviněné mladistvé a odsouzené muže. Svým bezprostředním vystupováním si brzy získala přízeň posluchačů. Kultivovaný hudební projev, vznešená španělská kytara a sametový hlas šarmantní dámy přinesl zážitek, kterého se mladým lidem ve vězeňských zařízeních jinak nedostává. Květina na závěr byla poděkováním za kapku hebké krásy v šedi života za mřížemi.

Jiří Mühlbach

VALDICE ● Na ubytovně „B“ věznice s ostrahou ve Valdčích proběhl turnaj odsouzených v minikopané. S nápadem přišel vychovatel Jiří Jeník a získal pro něj odsouzené. Šlo o klasickou střednědobou soutěž. Bylo ale pozoruhodné, že turnaj řídil sbor kapitánů družstev v jakési samosprávné podobě. Pracovníci VS tak ponechali aktivitu na odsouzených. Kapitáni rozhodovali ve sboru o pravidlech, jejich výkladu, řešení přestupků, dále o protestech, problémech s termíny zápasů apod. Výchovní pracovníci věznice turnaj dozorovali a materiálně zabezpečovali.

Mgr. Libor Kolomazník

ly – „normy nebudou mít praktickou cenu, pokud se jejich dodržování a význam seznamováním, výukou a přípravou a prostřednictvím uskutečňování kontroly nestanou částí kréda každé úřední osoby prosazující zákon.“ Do znění Kodexu profesní etiky zaměstnance Vězeňské služby České republiky bylo rovněž navrženo, že „respektování ustanovení obsažených v Kodexu profesní etiky je součástí pracovního a služebního hodnocení zaměstnanců Vězeňské služby a jeho porušení může být kvalifikováno jako porušení pracovní nebo služební kázně.“

Co v Kodexu není

Názory, co je vlastně podstatné, jaké jsou zásadní principy Kodexu, pilíře profesní etiky, a co je naopak okrajové, se během vypracování různily. Tříštily a naopak zase sjednocovaly.

Jedním z častých názorů byly požadavky na zakotvení povinnosti dodržovat ústrojovou kázeň, dbát na upravenost vzhledu zaměstnance Vězeňské služby České republiky. Konkrétní návrhy například směřovaly k tomu, že Kodex by měl mít ustanovení, které by výslovně zapovídalo tetování, piercing na obličej, různobarevnost vlasů zaměstnanců Vězeňské služby České republiky apod. V konečném znění nic podobného není stanoveno, i když zahraniční zkušenosti ukazují, že určitým způsobem bývá regulován také osobní vzhled zaměstnanců. Příkazy zaměstnavatele, týkající se omezení osobní volby jednotlivce, byly v USA dokonce i předmětem soudních žalob.

Za zlomové rozhodnutí je považován případ Kelley v. Johnson, kdy Nejvyšší soud vyřkl verdikt, že policisté mohou mít svobodu co do volby účesu, pokud chybí racionální zdůvodnění pro omezení. Zároveň shledal, že jednota vzhledu a zachování pocitu solidarity jsou dostatečnými racionálními důvody pro tato omezení. Pokud jde o praxi ve Vězeňské službě České republiky, jsou určitá omezení upravena NGR č. 34/2001, kterým se stanoví pravidla chování, vystupování a zdravení ve Vězeňské službě České republiky, a NGR č. 35/1993 o stejnokrojích příslušníků Vězeňské služby České republiky.

Obdobně text Kodexu nemohl akceptovat připomínky, které chtěly vymezit a určit, co se považuje za porušení pracovní kázně. Z prostého důvodu definici neobsahuje ani zákoník práce. Pracovní kázeň je proto nutno chápat jako určitou kvalitu chování zaměstnance při plnění povinností a zaměstnanec je povinen dodržovat jednak povinnosti, které jsou mu uloženy zákoníkem práce, dále vnitřními předpisy zaměstnavatele, pracovní smlouvou a také závaznými pokyny vedoucích zaměstnanců. Pokud zaměstnanec úmyslně nebo z nedbalosti poruší dané povinnosti, jde o porušení pracovní kázně.

Porušení pracovní kázně ale má různou intenzitu. Praxe se přiklání k dělení na tři stupně. V prvním případě jde o méně závažné porušení pracovní kázně, druhým stupněm je závažné porušení kázně, jež je také výpovědním důvodem podle § 46 odst. 1 písm. f). Praxe za závažné porušení pracovní kázně považuje například děletrvajících neomluvenou absenci, majetkové delikty, slovní či fyzické napadení spolupracovníků, nadřazených, požívání alkoholických nápojů v pracovní době atd. Nejintenzivnějším porušením pracovní kázně je porušení pracovní kázně zvláště hrubým způsobem, které je důvodem pro okamžité zrušení pracovního poměru podle § 53 odst. 1 písm. b). Za takové porušení se považuje porušení služebního či obchodního tajemství, krádež majetku zaměstnavatele ve větším rozsahu, fyzické napadení s ubližením na zdraví nebo přijímání úplatků.

Odpovědnost za boj proti korupci

Kodex profesní etiky zaměstnance Vězeňské služby České republiky mimo jiné směřuje i k tomu, že zaměstnanec musí přijímat odpovědnost za své chování bez pokusů zatajovat nebo zkrášlovat určitá svá pochybení. Jde opět o určitou paralelu na zahraniční praxi a zkušenosti. Například normy zpracované Národním policejním centrem IACP (USA) vyžadují, aby policisté „plně spolupracovali v jakémkoli vnitřním vyšetřování vedeném oprávněnou institucí a zajistili úplnou a přesnou informaci o předmětu vyšetřování“. Význam této normy chování spo-

čívá zejména v tom, že nejen policie, ale také vězeňské služby již tradičně představují uzavřenou sociální a profesní skupinu, stejnou skupinu představují také např. lékaři a zdravotničtí pracovníci. Pociťovat sounáležitost má samozřejmě v mnoha aspektech pozitivní význam. Může mít ale také negativní vliv, jestliže některý člen skupiny čelí obvinění. Proto normy chování zdůrazňují, že zaměstnanci jsou povinni sice loajalitou vůči organizaci, která je zaměstnává, ale že neochota spolupracovat při šetření ve snaze chránit sebe nebo jiného je nežádoucím porušením norem dané instituce.

Zmíněný úhel pohledu nalezní zakotvení v Kodexu profesní etiky: „Zjistí-li zaměstnanec Vězeňské služby České republiky ztrátu, neodpovědně hospodaření s majetkem, podvodné nebo korupční jednání anebo se oprávněně domnívá, že se na něm vyžaduje, aby jednal způsobem, jenž je v rozporu s právními předpisy nebo neetický, toto bez zbytečného odkladu oznámí nadřízenému.“ Obdobné ustanovení lze nalézt také v Kodexu zaměstnance ministerstva zdravotnictví, podle něhož „zaměstnanec vynakládá veškeré úsilí k maximálně efektivnímu a ekonomickému spravování a využívání lidských zdrojů, finančních zdrojů, zařízení a služeb, které mu byly svěřeny. V případě, že zjistí ztrátu nebo újmu na majetku, podvodné či korupční jednání, oznámí neprodleně tuto skutečnost nadřízenému.“ Pokud jde o porovnání se zahraničím, tak i v jednom z kodexů etiky amerického studenta na business schools se je možné dočíst: „...posluchač nebude lhát, podvádět či krást ani tolerovat ty, kteří tak činí“.

Vytvoření atmosféry, v níž nebudou tolerovány negativní jevy, má ještě další rozměr. Působí jako prevence. Výzkum společnosti KPMG ve Velké Británii zjistil, že 83 % dotázaných by nadřazeným ohlásilo zpronevěru kolegů. Přibližně 44 % respondentů by dokonce neváhalo ohlásit i méně závažné přestupky, jako například krádež kancelářských potřeb. A výzkum uzavírá: „Přestože tento přístup není ve střední a východní Evropě rozšířen, poskytuje důležitý systém včasné výstrahy.“ Existuje souvislost mezi atmosférou na britských pracovištích a etickými kodexy? Nepo-

chybně ano. Cílená a propracovaná pravidla a povinnosti při zjištění podezření z korupčního jednání, zacházení s dary a hrozba sankce učinily z britské Civil Service příklad spolehlivé a korupci odolávající státní služby, a to právě i s podporou ustálené a fungující „Public ethics“, tedy „etiky veřejné služby“.

Standardy chování

Účelem přijatého Kodexu profesní etiky zaměstnance Vězeňské služby České republiky je podporovat žádoucí standardy jednání zaměstnanců. Současně má sloužit jako informace vůči veřejnosti o způsobu jednání, které od zaměstnanců Vězeňské služby České republiky může očekávat a požadovat.

Není novinkou, že neshody a rozpory mezi zaměstnanci vytvářejí nefunkční pracovní prostředí, které může mít hluboký negativní vliv na práci, pro níž je týmová spolupráce nezbytná. Navíc, zaměstnanec, který šikanuje kolegu či podřízeného, bude pravděpodobně vnášet podobné vzorce chování také do vztahu k jiným osobám, v případě vězeňské služby osobám ve výkonu trestu odnětí svobody a ve výkonu vazby. Podobným možným projevům se Kodex profesní etiky zaměstnance Vězeňské služby České republiky snaží postavit bariéru. Vyhlásil a kodifikuje určité typy jednání, které se od zaměstnanců Vězeňské služby České republiky očekávají. Nejen to, současně stanoví, jaký typ jednání

je vyloučené tolerovat. Jsou vymezena takzvaná žádoucí jednání, jiným typem jednání jsou jednání nepřijatelná (mezistupněm jsou ještě takzvaná nežádoucí jednání, pohybující se na hraně přijatelnosti nepřijatelnosti).

Hranice mezi žádoucím a nežádoucím jednáním nejsou v běžném životě vždy zřetelně zformulovány, nemají jasnou konturu a jejich definování závisí na konkrétní situaci. Morální kodex nápravného zařízení Zutphen (v Nizozemí) interpretuje v heslech, co je žádoucí a nežádoucí jednání, a operuje při jejich vymezení s kategoriemi čestnost, příkladnost, tolerance, vstřícnost, bezúhonnost, reprezentativnost tedy kategoriemi žádoucího jednání. Naproti tomu diskriminaci, agresivitu, korupci, ale také trestuhodnost výkonu práce, požívání alkoholu a narkotik, pomlouvání, „praní špinavého prádla na veřejnosti“ považuje za příklady nepřijatelného, nežádoucího jednání. Obdobné kategorie jsou obsaženy v Evropských vězeňských pravidlech, v Etickém kodexu sociálních pracovníků České republiky, Zásadách etického chování právníků, ve znění Kodexu etiky státního zaměstnance Slovenské republiky, v neposlední řadě třeba i v Etickém kodexu zaměstnance Věznice Drahonice.

Je samozřejmé, že z hlediska získaných zkušeností a poznání Kodex profesní etiky zaměstnance Vězeňské služby České republiky označuje žádoucí jednání jako tolerantní, s vyloučením veškerých projevů diskriminace, jako zdvořil-

lé a korektní, bez ohledu na pohlaví osob, etnický nebo sociální původ, sexuální orientaci, národnost, zdravotní stav, věk, víru a náboženství, členství či činnost v politických stranách, odborových organizacích a sdruženích. Naproti tomu jako nepřijatelné definuje šíření urážek, pomluv nebo extrémistické projevy na veřejnosti.

Závěrečná otázka

Přijetí Kodexu profesní etiky zaměstnance Vězeňské služby České republiky vyjadřuje, že příslušníci ve služebním poměru, zaměstnanci v pracovním poměru podle zákoníku práce a zaměstnanci, kteří vykonávají práci na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr, musí při výkonu povinností postupovat zákonným způsobem, zároveň spravedlivě, humánně a uvážlivě.

Jestliže v momentální vypjaté, obtížné nebo náročné situaci zaměstnanec Vězeňské služby České republiky zapochybuje o etičnosti postoje, měl by, jak doporučuje americký odborník na hodnotové systémy a etiku L. T. Stanley, představit si, že by o něm a jeho jednání informovaly hlavní televizní zprávy nebo titulní strana nějakého listu. Viděla by to rodina a přátelé. A co k tomu říká náš Kodex profesní etiky? Stanoví, zachovat se tak, aby „v době výkonu služby nebo v pracovní době, stejně jako mimo ně, zaměstnanec nediskreditoval sebe ani nepoškodil prestiž Vězeňské služby České republiky.“

Zprávy

Bylo to horší, než jsem očekával

PRAHA-PANKRÁČ • Zatím první kontakt s vězením mělo 20 učňů a dvě paní profesorky SOU a U Moravská, Praha 2, kteří se 9. června 2004 zúčastnili exkurze v největší pražské věznici na Pankráči v rámci akce prevence proti kriminalitě.

Už vstupní důkladná prohlídka, kde museli odevzdat doklady, mobily, walkmanky a projít „kontrolním rámem“, vzala mnohým úsměv ze rtů.

Po krátkém seznámení s historií pankrácké věznice, s jejím současným posláním, řádem a pravidly zacházení s vězni, si návštěvníci prohlédli přijímací oddělení, oddělení výkonu vazby, oddělení, kde jsou umístěni vězni obvinění z nejtěžších trestných činů, včetně vraždy, kulturní místnosti – tzv. „ateliery“ a hlavně úsek jim nejbližší, oddělení mladistvých a blízko věku mladistvých.

Měli možnost si také se dvěma obviněnými vězni–vrstevníky pohovořit a vyslechnout jejich životní příběhy o drogách a o různých „klukovinách“, které mohou vést až do vězení.

„No, nechtěl bych se sem dostat,“ povzdychl si po besedě jeden z chlapců.

„Bylo to horší, než jsem očekával“, dodal druhý.

Bc. Jana Jodlová

ORÁČOV • Na Tyršově koupališti v Rakovníku se uskutečnil dětský „Den s majákem“.

Program zaplnily ukázky práce hasičů, policistů, vojáků a vězeňské služby.

Příslušníci eskortní skupiny Věznice Oráčov předvedli dvě krátké ukázky zákroků proti pachatelům trestné činnosti.

Vyhošťování a vydávání cizinců

V současné době je ve Vazební věznici Praha–Ruzyně umístěno průměrně 200 cizích státní příslušníků, převážně z Ukrajiny a dalších zemí bývalého Sovětského svazu, Slovenska, Číny, Vietnamu a Bulharska. Z toho ve vyhošťovací a vydávací vazbě je jich okolo 85. Na zbytek byla uvalena vyšetřovací vazba, případně si odpykávají trest odnětí svobody. Cílem referátu vyhošťování vazební věznice je zkrátit dobu pobytu osob ve

vyhošťovací vazbě intenzivní spoluprací s orgány, které mohou přispět k řešení problematiky vyhošťovací vazby, tj. cizineckou policií, zastupitelskými úřady, odborem azylové a migrační politiky MV ČR. Přesto je průměrná délka vyhošťovací vazby téměř 93 dnů.

Vyhošťovací vazba

Jde o překlenovací období po vykonání trestu odnětí svobody a před

realizací trestu vyhoštění (pokud k němu byla osoba odsouzena).

V praxi to znamená, že po vykonání trestu o. s. se část odsouzených vrací zpět do vyhošťovací vazby, protože z mnoha objektivních důvodů není cizinecká policie schopna zajistit realizaci uloženého trestu vyhoštění ihned po vykonání trestu o. s. Hlavním důvodem je platný cestovní doklad, který většina cizinců nemá a musí jim být vystaven zastupitelským úřadem domovského státu nový. Tato situace je pro mnohé cizince velmi stresující a k udržení klidu ve vazební věznici bezesporu napomáhají kromě velkého počtu pohovorů i neformální návštěvy pracovníků za-

Zprávy

Letní dětský tábor Krty

ORÁČOV ● V letním dětském táboře Krty u Jesenice se o prázdninách konala prezentace příslušníků vězeňské služby z Oráčova. Dětem byly předvedeny ukázky zákroku příslušníků proti vzbuřeným nebezpečným osobám za využití protiúderových kompletů, expanzní palné zbraně KRAKEN, brokovnice a zásahové výbušky.

Po provedených ukázkách si děti pod odborným dohledem příslušníků vězeňské služby sami vyzkoušely výstřel ze zbraně KRAKEN, několik vedoucích a praktikantů se pokusilo prorazit sevřený kordón příslušníků a otestovali také protiúderové komplety.

OSTROV ● Ve dnech 16.–18. června 2004 se ve Věznici Ostrov konal již 6. ročník kontinuální porady pracovníků Vězeňské služby České republiky, koordinátorů sociální péče a úředníků probační a mediační služby.

Akce se letos zúčastnili sociální pracovníci z věznic v Ostrově, Horním Slavkově a Kynšperku a dále koordinátoři sociální péče a úředníci probační a mediační služby z Ostrova, Karlových Varů, Mariánských Lázní, Chebu, Sokolova, Kadaně, Loun, Prahy 10, Žďáru nad Sázavou, Brna a pozvání přijal také krajský protidrogový koordinátor.

Hlavním a stěžejním bodem programu bylo projednání vzájemné spolupráce zmíněných odborníků na poli sociální práce, probace a mediace.

Je jenom škoda, že se porady nezúčastnili pracovníci ředitelství probační a mediační služby a generálního ředitelství Vězeňské služby České republiky, kteří byli také pozváni, protože tady se mohli dozvědět, co se daří i nedaří a jaké problémy trápí „pěšáky“ v první linii.

stupitelských úřadů států, jejichž občané tvoří většinu vězňů osob. Při besedách jsou vězňům obvykle potvrzeny všechny informace, které jim poskytují zaměstnanci vazební věznice v souvislosti s vyhošťovacími řízeními. Důležitým preventivním opatřením k udržení kázně a pořádku je umísťování vybraných cizinců na oddělení vyhošťovací vazby se zmírněným režimem, což výrazně napomáhá k odstranění možných příčin hromadného odmítání stravy, které však vazební věznice v této oblasti dosud nezaznamenala. Ve vyhošťovací vazbě převládají občané Číny, Vietnamu a Ukrajiny.

Vydávací vazba

Jsou do ní umísťováni cizinci, jež byli zadrženi na území ČR na základě vydání mezinárodního zatykače na jejich osobu. Koncem roku 2003 došlo 19 evropskými státy k ratifikaci protokolu k Úmluvě o předávání odsouzených osob. Jedná se o předání k výkonu zbytku trestu do jiné země i bez souhlasu odsouzeného. Ruzyňská vazební věznice zajišťuje vystavení cestovních dokladů odsouzených cizinců k předání k výkonu zbytku trestu v domovské zemi, a to prostřednictvím cizinecké policie

event. přímo na zastupitelských úřadech. Mnohé osoby mají eminentní zájem na maření výkonu vyhoštění, vydání či předání do zahraničí a podávají záměrně mylné informace o své osobě, a tím znemožňují zjištění totožnosti a vystavení cestovních dokladů nutných pro opuštění ČR.

Positivní posun v porovnání s předchozími roky je příkládán Stanovisku trestního kolegia NS ČR, podle kterého probíhající azylové řízení již nebrání výkonu uloženého trestu vyhoštění. Stále je však překážkou k vydání do ciziny nebo pro předání k výkonu zbytku trestu odnětí svobody do domovského státu. Samotné vyhoštění se provádí předáním osoby cizinecké policii přímo nebo prostřednictvím určené vazební věznice. Do států, s nimiž nemá ČR společné hranice (vyjma Ukrajiny), je vyhoštění prováděno letecky. V roce 2003 prošlo Vazební věznicí Praha–Ruzyně 692 cizinců za účelem vyhoštění, vydání k trestnímu stíhání nebo předání k výkonu zbytku trestu. Vyhoštění zajišťuje výhradně VV Praha–Ruzyně, vydání a předání do ciziny pouze tam, kde je realizováno letecky.

*Bc. Milena Pařízková
Pavla Primasová*

Bolest se dá zvládat

V nakladatelství Lidové noviny právě vyšla nová kniha primáře psychiatrické léčebny v Bohnicích MUDr. Karla Nešpora, CSc.

Jde o téma aktuální, protože o nebezpečí užívání běžných léků proti bolesti se příliš nemluví. Přitom však léky ze skupiny nesteroidních antirevmatik (acylpyrin, ibuprofen a jiné) jsou v České republice nadužívány, což je spojeno se závažnými vedlejšími účinky.

Odhaduje se, že v USA zemře na následky vedlejších účinků těchto léků přibližně stejný počet lidí jako na AIDS.

První část knihy přináší informace především o nefarmakologických způsobech mírnění bolesti, druhá část pak o mírnění bolesti s ohledem na její příčinu.

Kniha „Bolest se dá zvládat“ má 167 stran a je určena široké veřejnosti, může být však užitečná i lidem z „pomáhajících profesí“.

LB

Gardner, H. Dimenze myšlení: teorie rozmanitých inteligencí

*1. vyd. Praha: Portál, 1999.
400 s. ISBN 80-7178-279-3
(Z anglického originálu *Frames of Mind* přeložila Eva Votavová)*

Kniha problematizuje klasický pohled na inteligenci, kterou Gardner nechápe pouze jako obecnou vlastnost osobnosti a univerzální zdroj všech lidských schopností, ale představuje zde teorii „mnoha inteligencí“ s významnými důsledky pro výchovu a vzdělávání. Přenáší inteligenci do celosvětového kontextu rozmanitých kultur, charakterizuje ji jako „schopnost řešit problémy nebo vytvářet produkty, které mají

v jednom nebo více kulturních prostředích určitou hodnotu“.

V úvodní části knihy vychází autor z teoretických a historických základů a také z biologických a psychosociálních podstat inteligence. Na základě vlastních výzkumů v oblasti psychologie a příbuzných oborů pak dokazuje existenci minimálně **sedmi relativně nezávislých typů inteligence**, které jsou různým jedincům dány v odlišné míře. Určuje různorodá kritéria, která by měla zachytit význačné projevy inteligencí (například možnost izolovaného vývoje schopnosti při poškození mozku).

Ve druhé části knihy Gardner popisuje sedm druhů inteligence: jazykovou a logicko-matematickou, hudební, prostorovou, tělesně-pohybovou a dvě formy personální inteligence zaměřenou na druhé a na sebe sama. Hodnotí, jak se inteligence vyvíjejí v různých kulturních prostředích a jak lze ovlivňovat různými způsoby vzdělávání. Jed-

notlivé vysoce rozvinuté inteligence ilustruje na příkladech ze života známých osobností, které charakterizují odlišné formy rozvíjení jednotlivých inteligencí. Na závěr se zabývá možnou kritikou této teorie a jejími důsledky.

Tento přístup k lidské inteligenci je velmi zajímavý a obecně ne příliš známý. Titul se jeví jako velmi hodnotný pro ty, kteří se chtějí seznámit s novými přístupy k lidské inteligenci.

Kniha je určena především psychologům, prospěšná však může být i všem těm, kteří se s tímto tématem ve své praxi setkávají. Je k dispozici v odborné knihovně GR v Praze.

Howard Gardner je profesorem pedagogických věd na Harvardově univerzitě v USA. Teorii, kterou popisuje v této knize, poprvé publikoval již v roce 1983.

Mgr. Gabriela Slovákova

Specializovaná oddělení výkonu trestu – ano, ale jak dále?

PaedDr. Petr Kadlec, vedoucí specializovaného oddělení VT Věznice Heřmanice

Zřizování specializovaných oddělení výkonu trestu na počátku tohoto desetiletí se stalo zcela přiměřenou reakcí na objektivně přející podmínky (pokles stavu vězňených osob) a logickým krokem v systému prohlubování vnitřní diferenciace při zacházení s odsouzenými. V současné době počet těchto oddělení v jednotlivých věznicích dosahuje patrně pozvolna svého vrcholu, a tak se domnívám, že nastává čas zabývat se otázkou jejich dalšího rozvoje.

Základním předpokladem k řešení situace se mi v tomto směru úvah jeví vydání interního pokynu, který by vedl k ujednocení kritérií pro vznik specializovaných oddělení i jejich hodnocení. Jsem přesvědčen, že takovýto metodický materiál by výrazným způsobem přispěl k posílení koncepční práce v oblasti realizace programu prevence kriminality v podmínkách Vězeňské služby ČR. Mohl by reagovat na následující podněty:

1) Statut specializovaných oddělení (dále SpO) v rámci organizačních článků VS ČR

Jde o to, že v současné době je přístup ke zřízení SpO v podstatě dvojitý. V některých věznicích vznikají tato oddělení jako samostatná, jinde existují jako součásti obvyklých oddělení výkonu trestu. Z hlediska řízení VS, eventuálně přímo věznic se možná jedná o marginální problém. Určitě tomu tak není u samotných pracovníků SpO. Obě varianty mají jistě svá pro i proti, nicméně ujednocení přístupu by prospělo zejména při personálních úvahách, jak a kým oddělení obsadit.

2) Obsah práce SpO

Zaměření činnosti SpO vyplývá ze zákona a je specifikováno příslušným nařízením generální ředitelky VS ČR. Odpovědět bychom si však měli na otázku, zda-li jsme schopni všechny ty typy specializovaných oddělení na patřičné úrovni „obsloužit“, tj. zabezpečit v nich realizaci skutečně specializovaného zacházení, jež by sneslo přísná měřítka odborníků.

VS ČR disponuje zkušenými odborníky, které praxe naučila reagovat na různé situační změny. To se určitě týká i oblasti specializovaného zacházení. A je vcelku jedno, jedná-li o ústavní léčby či zacházení např. se somaticky či psychicky handicapovanými vězni. Jde o to, zda-li se tyto lidé nacházejí v dostatečném počtu na správných místech.

V eventuelních diskusích k obsahu o činnosti SpO by asi bylo užitečné vyjasnit si také postavení vychovatelů–terapeutů. Mám pocit, že tyto lidé se svou náplní práce nacházejí tak trochu ve schizofrenní situaci. Částečně plní funkci standardního vychovatele, zpravidla nestandardního kolektivu odsouzených, částečně se po nich požaduje vedení terapeutických aktivit. Pokládám proto za přínosné jasněji specifikovat jejich povinnosti, včetně požadavku na jejich vzdělání.

3) Materiální vybavení SpO

Budování specializovaných oddělení je, dle mého názoru, vedením VS ČR, kam řadím i ředitele věznic, podporováno možná až nadstandardně. Pochopitelně se to odráží i v jejich materiálním vybavení. Ve věznicích asi nenajdeme soudně uvažující pracovníky, jež by v tomto ohledu „žehrali“ na nedostatek peněz. Jsem přesvědčen, že finanční prostředky k tomuto účelu věznicím přidělované jsou navíc vynakládány převážně účelně.

Problémem, jež však vidím, je stanovení **ubytovacích ploch** v SpO na jednoho odsouzeného.

Zde se, dle mého názoru, ukazuje právě nutnost ujednotit postavení SpO najmarkantněji. Domnívám se totiž, že přes nepříznivý stav ve vývoji počtu odsouzených v současné době **je nutné**, mají-li specializovaná oddělení skutečně plnit svá poslání, **najít způsob, jak v tomto směru zohlednit důvody**, pro něž jsou jednotliví odsouzení do SpO zařazováni.

Při stanovování ubytovacích ploch na jednoho odsouzeného není přece možné „měřit stejným měřidlem“ specializovanému oddělení např.: pro zdravotně či mentálně handicapované odsouzené na jedné straně a např. výstupnímu oddělení na straně druhé.

4) Personál SpO

Vytvoření statutu SpO by bezesporu pomohlo vyřešit i mnohdy diskutovanou otázku, které funkce ve specializovaných odděleních zřídít, příp. v jakém počtu. Opět připomínám, že ve věznicích pracuje „v přímém výkonu“ značné množství fundovaných zaměstnanců ve funkcích tzv. specialistů – jedná se zejména o speciální pedagogy, psychology a sociální pracovníky. Já si v tomto zamýšlení nedělám ambice hodnotit, jak a zda-li se tyto lidé osvědčují. Na základě doposud získaných zkušeností, se však domnívám, že by právě oni měli být páteří specializovaných oddělení.

Zůstává však otázkou, nakolik jsou **všichni** z nich připraveni či schopni převést svou odbornost do forenzní praxe a věst s odsouzenými **specializované** formy zacházení. Úvahy a hlasité povzdechy na téma, se kterými skupinami odsouzených se ještě vyplatí pracovat a se kterými již ne, musí být v kontextu těchto úvah naprosto bezpředmětné.

Zřizování specializovaných oddělení v českých věznicích je nesporně správným krokem, jež odpovídá měnícím se podmínkám a současnému vývoji vězeňství v Evropě. Jejich existence a správné fungování pak bezesporu přispívá k posilování regulativní funkce výkonu trestu. Domnívám se proto, že by bylo trestuhodné nevyužít současně vcelku příznivé situace v oblasti specializovaného zacházení k dalšímu kvalitativnímu kroku. Jinými slovy přejít od extenzivní formy práce specializovaných oddělení k intenzivnějšímu rozvoji jejich obsahu.

Zprávy

KALISZ ● Již III. ročník mezinárodního semináře bojových umění a technik intervence se v červnu uskutečnil v polském Kaliszi.

Účastníky setkání byli převážně příslušníci ozbrojených složek jednotlivých evropských států, jichž se tu sešlo více než 150.

Českou republiku zastupovali (mj. i díky vzájemné spolupráci Vazební věznice Ostrava s Vazební věznicí v Czarnostochowe) příslušníci Vězeňské služby České republiky z VV Ostrava – pprap. Aleš Kolařík a pprap. Petr Schlossarek.

Účastníci měli možnost se seznámit se zajímavými technikami bojových umění a praktické sebeobranu pod vedením světově uznávaných instruktorů z Francie, Itálie, Polska či Velké Británie.

Zkušenosti a nové kontakty získané během třídního semináře by oba naši zástupci chtěli následně využít při výcviku příslušníků vězeňské služby a současně tímto poděkovat pořadatelům za pozvání a příjemné setkání.

Bc. Marcela Kvapilová

KUŘIM ● Za účasti mužstev věznic z Břeclavi, Světlé nad Sázkou, Banské Bystrice–Králové a domácí Kuřimi proběhl koncem měsíce května na hřišti TJ Lažany IX. ročník fotbalového turnaje O pohár ředitele Věznice Kuřim.

Do finále se vítězstvím nad Kuřimí dostala Břeclav a nastoupila v něm proti Světlé, která zdolala Banskou Bystrici.

Vítězství si nakonec vybojovali břeclavští fotbalisté výsledkem 7:3, třetí místo obsadili domácí hráči po vítězství nad Banskou Bystricí, i když až po penaltovém rozstřelu.

Podpořit hráče přijeli ředitelé všech zúčastněných věznic.

Radomír Macků

Vězení nejsou jen mříže (3)

Třetí díl seriálu článků o českém vězeňství, které vycházejí z výročních zpráv věznic a vazebních věznic v České republice za rok 2003 a přibližují charakteristické rysy jejich činnosti.

OLOMOUC ● K 31. prosinci 2003 bylo ve zdejší vazební věznici umístěno 242 osob, z toho 130 ve výkonu vazby, včetně tří cizinců, a 112 ve výkonu trestu odnětí svobody. Její vedení usilovalo o to, aby programy zacházení s odsouzenými byly koncipovány individuálně, navíc s přihlédnutím k jejich osobním, psychosomatickým a zdravotním aspektům i věkovým dispozicím. Zohledňovala se také skutečnost, zda jde o prvotrestaného pachatele či recividistu. Garanty realizace těchto programů, byli především speciální pedagogové, kteří se na obsahu programů zacházení podíleli spolu s vychovateli.

V roce 2003 bylo v evidenci zaměstnávání zahrnuto 56 osob, přičemž míra jejich zaměstnanosti činila 79,59 %.

V průběhu loňského roku se vazební věznice Olomouc podařilo navázat dlouhodobou spolupráci se třemi soukromými podnikatelskými subjekty, z čehož vznikla nová pracovní příležitost pro vybrané odsouzené. Odsouzeným, kteří náročná kritéria výběru pro zařazení na nestřežená pracoviště

nesplňovali, byla dána možnost pracovat v rámci vnitřního provozu vazební věznice.

Při vzdělávání odsouzených se pokračovalo ve využívání individuálních i skupinových forem práce. Preferovány byly kurzy či řízené samostudium cizích jazyků, besedy na aktuální sociokulturní téma, problematika drogové závislosti, prevence kriminality, problémy současné rodiny a partnerských vztahů, zvyšování počítačové gramotnosti a výukových programů prostřednictvím PC. Vzdělávacích aktivit se v průběhu roku 2003 zúčastňovalo v průměru 15–20 odsouzených.

V péči Poradny drogové prevence bylo v minulém roce evidováno 159 vězňů, z toho 90 bylo závislých na omamných a psychotropních látkách a 69 na alkoholu.

Specifikou této vazební věznice je práce s mladistvými a mladými odsouzenými, kterou vykonává tým specialistů dle schváleného „Programu zacházení“. Jeho cílem je vytvořit v mladých lidech návyk trávit dobu výkonu vazby co nejefektivněji a co možná nejvíce přínosným způsobem neodporujícím běžným normám občanského soužití a účelu výkonu vazby. Tyto programy však mají rovněž napomáhat k tomu, aby u mladých vězňů byly minimalizovány příčiny vzniku sociálně patologických jevů a jejich vlivu na mládež.

Ve sledovaném roce se ve vazební věznici nacházelo 65 osob s cizí státní příslušností, z toho bylo 59 obviněných a 6 odsouzených. Profesionálním přístupem pracovníků oddělení výkonu vazby a trestu nebyly v kontaktech s cizinci zaznamenány žádné mimořádné problémy.

Rok 2003 byl také rokem pokračujících změn na oddělení vězeňské a justiční stráže. Na základě rozhodnutí vlády ČR bylo přistoupeno ke snížení počtu tabulkových míst, a to u vězeňské

stráže ze 110 na 107 a u justiční stráže z 83 na 80. Byl to zároveň rok, v němž byla dokončena celková rekonstrukce operačního střediska, signalizační a slaboproudé techniky a kdy instalované zařízení bylo předáno do trvalého užívání. Došlo i na generální rekonstrukci STP ohradní zdi. Obě tyto akce výrazně přispěly ke zvýšení bezpečnosti olomoucké vazební věznice. Vylepšeny byly také eskortní místnosti.

Úsek služební kynologie je již dlouhodobě stabilní a tato situace se nezměnila ani v roce 2003. Za pozornost stojí postupující zlepšení materiálního a technického vybavení jednotek justiční stráže, zejména v Kroměříži a ve Zlíně.

Zvýšená pozornost byla věnována i vymáhání pohledávek za propuštěnými vězni i vězni v aktuální stavu. Přesto jejich výše za propuštěnými vězni v loňském roce vzrostla oproti roku 2002 o více než 450 tis. korun.

Také v minulém roce Vazební věznice Olomouc v souladu s Kolektivní smlouvou pro rok 2003 aktivně zabezpečovala vysílání svých zaměstnanců do odborných kurzů. Sledován byl zejména směr nastoupeného „Programu celoživotního vzdělávání“.

V říjnu 2003 byla mezi VV Olomouc a Ústavem pro výkon vazby Bratislava podepsána dohoda o vzájemné spolupráci, která umožňuje mj. výměnné stáže a předávání zkušeností z výkonu vězeňství v České republice a Slovenské republice.

STRÁŽ POD RALSKEM ● K 31. 12. 2003 bylo ve Věznici Stráž pod Ralskem ve výkonu trestu odnětí svobody 782 osob, z toho 676 v typu s dozorem a 106 v typu s ostrahou. Mezi odsouzenými bylo 45 osob s cizí státní příslušností. I v tomto roce byla všem vězňům nabízena široká škála aktivit jak v oblasti vzdělávání (kroužek německého a anglického jazyka; počítačový, přírodopisný a zeměpisný kroužek; kroužky právního minima a biblického vzdělávání; všeobecně vzdělávací skupina s logoedukací a speciálních výchovných postupů), tak i v oblasti zájmových a volnočasových aktivit humanitně nebo sportovně zaměřených.

Na vlastní realizaci programů zacházení se podíleli všichni pra-

Věznice Stráž pod Ralskem

covníci oddělení výkonu trestu, přičemž do realizace aktivit programů zacházení mimo věznici se zapojili i někteří příslušníci OVaJS, OPaS a I. ZŘV.

Mimo již zmíněných tradičních metod vzdělávání byly odsouzeným nabízeny i přednášky o problematice drog, videoprojekce naučných a vzdělávacích filmů, a podobně. Přestože specialisté oddělení se podílejí na všech již uvedených činnostech, těžiště jejich práce leží v oblasti individuální speciálně výchovné, terapeutické a sociální práce.

Zvláštní oblastí je pak činnost duchovních ve věznici. Jejich činnost je pro specialisty podpůrná, nebo na jejich činnost navazuje. V současné době ve věznici působí duchovní šesti církví a je zde zaměstnán i vězeňský kaplan.

V červnu 2003 bylo ve věznici otevřeno speciální oddělení se zesíleným stavebně technickým zabezpečením, kam byli z rozhodnutí odborné komise poprvé umístováni odsouzení, kteří se ve výkonu trestu dopouštějí trestné činnosti nebo narušují sociální klima na běžných oddílech.

V průběhu roku byly plněny všechny úkoly vyplývající ze „Souboru protidrogových opatření“, pokračovala činnost „Poradny drogové prevence“ a byly zahájeny evidence žadatelů o léčbu závislosti v průběhu výkonu trestu odnětí svobody. Vynikajícím způsobem pokračovala činnost bezdrogové zóny, kde došlo k rozšíření nabídky pro odsouzené zvláště v oblasti samoobslužných aktivit.

Vazební věznice Olomouc

Léčebně preventivní péče je odsouzeným ve Věznici Stráž pod Ralskem poskytována na zdravotním středisku věznice. Dispenzárních prohlídek bylo provedeno 86 a kontrolních (tj. dohled nad TBC a nad jedinci se sníženou hmotností, intelektem) 113.

Hlavní úkoly oddělení vězeňské a justiční stráže v oblasti zajištění vnitřní a vnější bezpečnosti věznice, bezpečnosti v budovách soudu a státního zastupitelství v České Lípě, v provádění dozorcí služby ve výkonu trestu odnětí svobody a především v předvádění a eskortování vězňených osob byly v roce 2003 splněny.

Podařilo se zrekonstruovat vstupní objekt, včetně instalování rentgenu, který plně vyhovuje bezpečnostním předpisům. Nedostatkem je, že doposud nebyl na toto stanoviště dodán detekční rám. V loňském roce bylo zmodernizováno pomocné operační středisko na ubytovně odsouzených číslo 4, čímž se výrazně zvýšila vnitřní bezpečnost věznice.

Dalším krokem k splnění úkolů na úseku dozorcí služby bylo systémové zkvalitnění výkonu služby prohlídkové skupiny složené z příslušníků eskortní směny, čímž byl výrazně omezen výskyt nepovolených předmětů u odsouzených.

Služební kynologie byla ve věznici v průběhu roku 2003 na velmi dobré úrovni. Služební psi se podíleli na zajištění vnitřní i vnější bezpečnosti věznice, kde jsou využíváni ve strážní a zásahové hlídce, k prohlídkám a prověrkám objektů, k zajišťování hromadných nástupů vězňených osob a při zajištění bezpečnosti při eskortách. Svědomitá a pečlivá práce příslušníků psovodů se výrazně projevila ve vycvičenosti služebních psů, kteří se v roce 2003 zúčastnili celkem šesti kynologických závodů a přeborů, jednou v těchto závodech zvítězili a v ostatních se umístili na předních místech.

Pozornost, kterou ve zdejší věznici věnují problematice zaměstnávání odsouzených, se v roce 2003 odrazila ve zvýšení míry jejich zaměstnanosti, a to na téměř 52 procent, když z 656 osob, zahrnutých v evidenci zaměstnávání, bylo v pracovním poměru 340. Na druhé straně celkový stav pohledávek za bývalými vězni činí více než 21 milionů korun a za

vězni v aktuálním stavu téměř deset milionů korun.

V roce 2003 byla také provedena a dokončena řada akcí v objemu více než pět milionů korun. Tyto akce přispěly ke zlepšení ubytovacích podmínek odsouzených a pracovního prostředí zaměstnanců, ke zvýšení bezpečnosti, k zamezení znečišťování životního prostředí a v neposlední řadě jimi byla zajištěna nutná stavebně technická údržba nemovitostí včetně sítí (kanalizace, vodovodní řad, elektroinstalace) i bytového fondu.

Již řadu let probíhá intenzivní spolupráce strážské věznice se zahraničními partnery z vězeňských služeb Polska a Německa. Velmi dobré styky udržuje zejména s věznicemi v polské Zarebě, Lubani a Jelení Hoře a s německými věznicemi ve Cvikově, Zhořelci a Drážďanech. Na podzim roku 2003 byl navázán kontakt se slovenskou věznicí Hrnčiarovce nad Parnou.

ČESKÉ BUDĚJOVICE ● Ke konci minulého roku bylo ve Vazební věznici České Budějovice 154 osob ve výkonu vazby a 99 osob ve výkonu trestu odnětí svobody. Mezi obviněnými bylo 17 cizinců a dva cizí státní příslušníci byli ve výkonu trestu. Většina z nich je z území bývalého Sovětského svazu.

Programy zacházení jsou v této vazební věznici zpracovávány pro odsouzené osoby s délkou trestu vyšší než tři měsíce. Při změně pracovního zařazení nebo při změnách v délce trvání výkonu trestu jsou pak programy zacházení aktualizovány. Nabízené aktivity jsou především v čtenářském, sportovním, hudebním, počítačovém a přírodě-

vědném kroužku. Součástí těchto aktivit jsou také sportovně kulturní akce mimo areál věznice. K rozšíření vzdělání a všeobecného přehledu odsouzených, které probíhá pod dozorem vychovatelů a speciálních pedagogů, slouží rovněž využívání odborné literatury z knihovny vazební věznice.

Osobám umístěným k výkonu vazby nebo trestu je průběžně poskytována psychologická péče cílená k překonání nebo alespoň ke zmírnění osobních a rodinných problémů. Mohou využívat i vězeňské duchovní a duchovenské péče, pomoc sociálních pracovníků např. při styku s úřady atd. Krizové oddělení bylo ve VV České Budějovice zřízeno jako jedno z prvních ve Vězeňské službě ČR. Zejména díky němu se podařilo převést těžšíště zacházení i s problémovými vězňenými osobami do oblasti prevence.

Nástupní oddělení ve VV České Budějovice má kapacitu šest osob. Jeho úkolem je teoreticky a prakticky připravit odsouzené ke zvládnutí základních povinností při výkonu trestu a na základě kvalitní diagnostiky ho zapojit do nabízených programů zacházení.

Ke konci minulého roku byla dána do užívání bezdrogová zóna. Pro mladistvé ve výkonu vazby i trestu mají ve VV České Budějovice zpracován roční plán Programu zacházení, který je na základě požadavků a podmínek týdně aktualizován speciálním pedagogem. V rámci tohoto programu se mladiství pravidelně zúčastňovali aktivit, které vedly ke zmírnění dopadu pobytu ve vazbě nebo trestu. Speciální aktivity k tomuž účelu jsou využívány pro obviněné či odsouzené ženy.

Vazební věznice České Budějovice

Ve zdejší vazební věznici je léčebně preventivní péče pro zaměstnance, obviněné a odsouzené zajišťována zdravotnickým střediskem v objektu věznice. V druhé polovině roku 2003 zde bylo uvedeno do provozu nové RTG pracoviště.

Se vzrůstajícím počtem vězňených osob se zvýšily i nároky na zajištění eskortní služby. Došlo k dalšímu zkvalitnění vnější technické bezpečnosti objektu a to instalací kamerového systému. Dalším prvkem ke zvýšení bezpečnosti byla instalace vnitřního zařízení na detekci mobilních telefonů. K dovybavení zdejší vazební věznice však chybí instalace detekčního rámu u hlavního chodu.

Styl řízení i řídicí systém nebyly v uplynulém roce měněny. Kontakt mezi vedením vazební věznice a jednotlivými jejími organizačními články a justiční stráží byl zajišťován pravidelnými poradami vedení, vedoucích oddělení a krátkými denními operativními poradami. S požadovanou přesností a v souladu s předpisy byla na všech úrovních řízení prováděna kontrolní činnost.

Průměrný počet odsouzených zaměstnaných v průběhu minulého roku ve vnitřním provozu vazební věznice byl 36 osob a u cizích organizací pracovalo 15 osob. Jejich průměrná hrubá mzda za měsíc se pohybovala okolo pěti tisíc korun. Vzhledem k tomu, že v evidenci zaměstnávání bylo zahrnuto 57 osob, míra zaměstnanosti dosáhla téměř 89 %. U podnikatelských subjektů byli odsouzení zaměstnáváni zejména na pomocné stavební práce, odvoz tuhého domovního odpadu a na skladování a sušení dřeva.

Ze souhrnné statistiky za rok 2003 vyplývá, že do VV České Budějovice bylo během roku dodáno do výkonu vazby 314 osob, z vazby pak propuštěno 132 obviněných, z toho 110 soudem a 22 státním zastupcem. Z vazby do výkonu trestu bylo převedeno 165 osob, celkem do výkonu trestu nastoupilo ve sledovaném období 375 osob.

Ve spolupráci s GR VS ČR pokračovalo budování a modernizace informačních technologií, provedena byla restrukturalizace domén a migrace na nový operační systém Windows 2000 a poštovní systém MS Exchange 2000.

lek

Lidská práva a výchova k nim

PaedDr. Jana Paukertová, Mgr. Zdeněk Dufek

Česká republika jako jedna z prvních zemí přichází s novelou zákona reagující na Opční protokol k Úmluvě proti mučení, který byl přijat Valným shromážděním OSN v prosinci 2002, a návrhem na rozšíření pravomocí veřejného ochránce práv o pravidelné návštěvy všech míst, kde jsou osoby omezeny na svobodě veřejnou mocí nebo závislostí na poskytnuté péči. Tento mechanismus zahrnuje i návštěvy zahraničních expertů.

Ve dnech 9. a 10. února 2004 se v pražském Karolínu konala mezinárodní konference k implementaci Opčního protokolu k Úmluvě proti mučení. Tato konference se konala pod záštitou ministra zahraničních věcí České republiky a vystupovali zde naši i zahraniční odborníci v oblasti špatného zacházení s osobami omezenými na svobodě, představitelé státních orgánů, univerzit i nevládních organizací.

Program konference se skládal ze čtyř systematických bloků. První byl věnován univerzální úrovni a přijetí Opčního protokolu, druhý zahrnoval prezentaci zkušeností Evropského výboru pro zabránění mučení (CPT) a dalších mechanismů Rady Evropy. Třetí blok obsahoval seznámení s národními modely pro prevenci mučení a špatného zacházení, tak jak je praktikují v některých zemích EU. V posledním, čtvrtém bloku, byl diskutován český model pro prevenci, který v současné době prochází vládním schvalováním.

Konferenci byl přítomen prorektor Karlovy univerzity Stanislav Štech, veřejný ochránce lidských práv ČR Otakar Motejl, a další. S přednáškou „CTP a policie“ vystoupil předseda Ligy lidských práv Jiří Kopal, na jehož pozvání se konference zúčastnili i pracovníci Institutu vzdělávání VS ČR Jana Paukertová a Zdeněk Dufek.

Příspěvky byly velice zajímavé, zvláště pak osobní zkušenosti expertů z návštěv věznic v různých zemích. K zamyšlení vedlo zejména i konstatování, že kontroly dodržování lidských práv se zatím ve všech zemích omezují pře-

devším na kontroly věznic a vazebních míst, na kontrolu ostatních míst detence tj. kojenecké ústavy, dětské domovy, ústavy sociální péče, psychiatrické léčebny, domovy důchodců atd. dosud nebyl vypracován systém kontrol ani příslušná legislativa, a to nejen v České republice, ale ani v Rakousku, Holandsku či Dánsku.

Rovněž proběhla diskuse na téma vzdělávání pracovníků policie a vězeňské služby v oblasti lidských práv.

V České republice jsou právě věznice a vazební věznicí místy, kde probíhají pravidelné kontroly dodržování lidských práv. Jak jsou připravováni pracovníci vězeňské služby na svou náročnou práci, kterou mají vykonávat na profesionální úrovni a mít na zřeteli dodržování pravidel bezpečnosti a zároveň neporušovat lidská práva? Musí se to naučit, ne však živelně, náhodou, nebo zkušeností po předešlé represí. Vězeňská služba ČR má vypracovaný Program celoživotního vzdělávání pracovníků. Program zahrnuje různé náročné výukové, výcvikové a sebevzdělávací celky. Výchova k lidským právům prakticky postupuje do všech jeho úrovní.

Ve všech výukových programech jsou posluchači vedeni k dodržování základních lidských práv, a to v konkrétních situacích běžného výkonu služby nebo zaměstnání.

V psychologii se výuka zaměřuje i na problematiku obviněných a odsouzených, u nichž se objevují různé závažné projevy krize z uvěznění. Lidský a empatický přístup k vězněným osobám se zdůrazňuje v modelových situacích při sociálně psychologickém

výcviku a náviku neagresivní komunikace. V rámci předmětu jsou posluchači vedeni k pochopení a realizaci vztahu sebe samých jako úředních osob prosazujících zákon a vězňů jako lidí s lidskými potřebami, pocity a reakcemi. Rozebírá se i otázka organizovaného zločinu, drog a korupce. Ve stadiu příprav je zpracování souboru modelových případů, kde došlo vlivem nepřiměřeného postupu ze strany pracovníka věznic k mimořádné události. V seminářích psychologie se při rozboru případu budou snažit sami posluchači navrhnout přijatelnější formu komunikace s vězněm a jiné adekvátnější řešení.

Součástí předmětu psychologie jsou modelové situace. Cílem náviku modelových situací je získat zkušenosti a dovednosti v oblasti sociální komunikace, specifické pro vězeňské prostředí či prostředí soudní (v případě JS). Účastníci si pod vedením učitelů psychologie a služebních předmětů mají možnost vyzkoušet některé typické činnosti pracovníka VS a JS při výkonu profese. Každý účastník je při náviku snímán videokamerou, což umožňuje zpětně provést objektivní rozbor chování a na dotaz sdělovat své pocity.

Účastníci, kteří momentálně nejsou zapojeni do hraní rolí, představují pro aktéry „zrcadlo“, vytvářejí atmosféru. Pozorně sledují vystoupení svých kolegů, dělají si poznámky podle předem dohodnutých postupů. Po skončení výstupu vznášejí dotazy, sdělují své dojmy a pocity. Hodnotí a analyzují předvedená vystoupení. Tím se cvičí v aktivním pozorování, psychologickém úsudku a schopnosti empatie. V neposlední řadě si obohacují slovní zásobu a zdokonalují se v přiměřené komunikaci před více lidmi.

Účelem tedy není prosté zautomatizování reakcí a úkonů, nýbrž poskytnutí možnosti porozumět chování svému i chování druhých v konkrétní návikové situaci. Tato zpětná vazba, která u všech aktérů proběhne po skončení výstupu, jim umožní případnou korekci chování, vede k uvědomění si vlastních nedostatků, obsahuje i další možné návody na další vhodný postup nebo upozorní na možný vznik negativních reakcí ze strany druhého komunikanta či komunikantů.

V pedagogice jsou zahrnuty zejména pedagogické principy a jejich význam při zacházení s vězni, odlišnosti různých etnických skupin, národností a nekonfliktní přístupy k nim, význam aktivní účasti odsouzených při převýchovném procesu, respektování individuálních zvláštností jedince, minimalizování nebezpečí projevů rasismu a xenofobie. Do výuky je zahrnuta exkurze do výchovného ústavu pro mládež a do azylového domu, aby posluchači získali představu o těchto zařízeních.

V rámci výuky předmětu právo je prováděn komplexní rozbor listiny základních lidských práv a svobod s důrazem na rozbor základních lidských práv, práv národnostních a práv politických. Je využíváno případových studií, které souvisejí s porušováním lidských práv. Mimo tento rámeček je věnována maximální pozornost základním lidským právům v rámci trestního práva procesního, kde je kladen důraz na základní zásady trestního řízení.

Předmět profesní etika zdůrazňuje zásady profesionálního přístupu k vězněným osobám i k ostatním zaměstnancům VS ČR. I zde je na předním místě výchova k lidskosti, slušnosti a dodržování zákonnosti. Významná je i křesťanská etika a vysvětlení významu práce vězeňské duchovenské služby a péče. V pozadí zájmu nezůstává ani práce s pojmy svědomí a pocit viny, morálka, mravnost. Zahrnuje i základní informace o EU. Byly vydány učební materiály Profesní etika. Dále je při klasickém vyučování čerpáno především ze Standardních minimálních pravidel pro zacházení s vězni, Evropských vězeňských pravidel, z Kodexu pro chování osob odpovědných za provádění zákonů, z Listiny základních práv a svobod aj.

Při Institutu vzdělávání VS ČR byla ustavena komise pro výchovu k lidským právům, jejíž předsedkyně je Mgr. Jarmila Stibicová. Je zajištěna a realizována spolupráce s organizací Penal Reform a Amnesty International. Na pracoviště v Kroměříži byla přijata Bc. Adéla Junáková, která zajišťuje kontakty Institutu s nevládními organizacemi.

Byl dokončen a vydán překlad manuálu pro výchovu k lidským právům ve vězeňské službě, podle něhož budou nadále probíhat

v nástupních kurzech tréninkové aktivity vedoucí k respektování lidských práv.

Tyto aktivity byly zařazeny do výuky poprvé zkušebně v nástupních kurzech u justiční stráže v červenci 2001, poté se jich zúčastnili všichni učitelé Institutu vzdělávání, aby je též mohli využít k výchovnému vyučování ve svých předmětech. Proběhl pro ně seminář organizovaný Etickým fórem, zaměřený na etické a prosociální chování. Součástí tohoto rozsáhlého projektu bude i příprava dalších pracovníků vězeňské služby tak, aby výchova k lidským právům byla pokryta paralelně jak v Institutu vzdělávání, tak také ve všech organizačních článcích vězeňské služby.

Dále jsou zpracovány zásady profesní etiky, jež se objevují nejen v předmětu samotném, ale jsou zastoupeny stejně jako výchova k lidským právům ve všech ostatních předmětech výuky. V předmětu výkon trestu odnětí svobody jsou obsažena základní ustanovení o výkonu trestu odnětí svobody, kde se mimo jiné praví: „Ve výkonu trestu se musí respektovat přirozená důstojnost lidské osobnosti, nesmí být použity kruté nebo lidskou důstojností ponižující způsoby zacházení a trestání.“ Učí se zde základní filosofie trestu a trestání, respektování Evropských vězeňských pravidel, dodržování Kodexu úřední osoby prokazující zákon. Všude tam se uvádí praktické příklady dodržování lidských práv, předcházení projevům rasové, náboženské a jiné nesnášenlivosti a zachovávání důstojnosti vězněného člověka. Obsahem výuky jsou práva odsouzených, jejich realizace a způsob ochrany.

V předmětu výkon vazby je vyvedán význam zásad výkonu vazby, kde se uplatňuje presumpce nevinny a přímo se v zákonu o výkonu vazby uvádí: „Během výkonu vazby smí být obviněný podroben jen těm omezením, která jsou nutná ke splnění účelu vazby z hlediska jejího důvodu a k zachování stanoveného vnitřního pořádku. Ve výkonu vazby nesmí být ponižována lidská důstojnost obviněného a nesmí být podrobován fyzickému ani psychickému nátlaku.“ Zřetel se klade i na způsob realizace práv obviněných a na odlišnosti výkonu vazby u zvláštních

skupin obviněných – mladistvých, žen a cizinců.

Předmět služební příprava se skládá z výkonu strážní a eskortní služby, dozorcí služby a výkonu služby strážných JS. Je zaměřen na výkon služby dle platných předpisů a norem. V praktických nácvicích formou modelových situací jsou rozebírána zejména ustanovení o použití střelné zbraně a donucovacích prostředků jako prostředků zcela výjimečných a mimořádných. Důraz je kladen na to, aby k dosažení účelu zákroku bylo použito nejprve domluvy, výzvy a upozornění formou neagresivní komunikace. Při použití donucovacích prostředků a střelné zbraně jsou příslušníci vedeni k tomu, aby šetřili životy a zdraví těch, proti nimž zakročují a zákrok byl adekvátní. Po použití střelné zbraně a donucovacích prostředků se na prvním místě vyžaduje, aby zakročující příslušník poskytl první pomoc zraněné osobě a zajistil lékařské ošetření. Zároveň při všech situacích je kladen důraz na fakt, že co není příslušníkovi VS ČR při výkonu služby zákonem povoleno, je mu zakázáno.

Speciální příprava (obsahuje zdravotní, střeleckou, chemickou a pyrotechnickou přípravu) a sebeobrana nejsou koncipovány jako výcvik k realizaci násilí, nýbrž mají spíše defenzivní, obranný charakter. Při manipulaci a použití střelné zbraně a donucovacích prostředků se příslušníci učí v praktickém výcviku, jak tyto prostředky použít, aby nedošlo ke zbytečnému újmě na životech a zdraví. Součástí tohoto předmětu je zdravotní příprava, kde praktickým nácvikem se posluchači učí poskytovat první pomoc.

V souhrnu lze konstatovat, že v rámci teoretické přípravy posluchačů nástupních kurzů došlo ke zřetelnému posunu od výuky čistě teoretické do realizace prožitkových aktivit a řízených analýz případových studií, zachycujících problémové situace ve vězeňském prostředí. Osobní prožitek, analýza problémové situace vedou účinněji k formování osobnosti budoucího profesionála pracujícího v tak obtížném pracovním prostředí, jakým bezesporu věznice i prostředí soudu je.

Vyšší vzdělanostní úroveň, kterou zajišťuje převážně Institut vzdělávání Vězeňské služby Čes-

ké republiky, představují specializační kurzy.

Cílem těchto kurzů je získání nových poznatků a dovedností z odborné oblasti, profesní etiky, práva, psychologie, především znalostí osobností a vhodné komunikace. Důležitým přínosem je i zlepšení vnímavosti k sobě i ostatním lidem a zdokonalení interpersonálních dovedností, které jim usnadní jednání s vězni i spolupracovníky. Zahrnuto je nejen odborné vzdělávání, ale všude jsou zahrnuty prvky výchovy k respektování základních lidských práv.

Jako příklad kurzů určených pro všechny funkce ve vězeňské službě lze uvést kurz výchova k lidským právům I a II, připraven je i projekt přípravného kurzu pro občany národnostních menšin ke vstupu do VS ČR, jehož cílem je facilitace uplatnění příslušníků etnických, národnostních a jazykových menšin ve státní správě. Příznivý ohlas mají i semináře Etického fóra zaměřené na etické a prosociální chování, které se konají na Institutu vzdělávání VS ČR pro různé skupiny pracovníků VS.

Přínosem pro usnadnění komunikace s vězňnými cizinci je bezesporu i specializační kurz pro zacházení s vězňnými cizinci. Cílem tohoto kurzu je profesní příprava pracovníků Vězeňské služby České republiky, kteří jsou ve styku s vězňnými cizinci a příslušníky menšin. Má přispět ke zkvalitnění komunikace s nimi a vězeňským personálem a k eliminování vzniku možných konfliktů, které vznikají v důsledku neznalosti pracovníků Vězeňské služby České republiky v oblasti zvláštností rozdílných kultur a zvyklostí uvězněných cizinců.

Pro zkvalitnění každodenního přístupu k vězňným osobám jsou v kurzech komunikace zdokonalování příslušníci v základních funkcích.

Celoživotní vzdělávání je plánovitý proces lidského i profesního růstu člověka. Při realizaci takto pojatého vzdělávání zároveň zajišťujeme i kultivovaný přístup k vězňným osobám a požadovanou úroveň práce zaměstnanců Vězeňské služby České republiky, pro něž je dodržování základních lidských práv a lidského přístupu základní podmínkou výkonu povolání i osobního života.

Jankovský, J. Etika pro pomáhající profese

I. vyd. Praha: Triton, 2003.
215 s. ISBN 80-7254-329-6

Publikace je souhrnem již známých základních etických pojmů a principů, tedy jakýmsi uceleným přehledem. Upozorňuje také na etické problémy dnešní společnosti a na etické otázky související s výkonem tzv. pomáhajících profesí.

Autor se věnuje základním otázkám týkajícím se **podstaty člověka**, z historického rámce přechází na vysvětlení základních pojmů **etika, morálka, politika, mravnost, moralita, svědomí, dobro a zlo, norma a zákon, autorita a moc**. Řeší vztah člověka k sobě samému, k sociálnímu prostředí a k přírodě. Rozebírá také problémy související s úctou člověka k životu, otázky klonování, dotýká se smyslu utrpení, problematiky letálního onemocnění a smrti euthanazie, problematiky transplantace orgánů. Značnou pozornost soustřeďuje na různá náboženství, vysvětluje základní pojmy, představuje hlavní světové náboženské směry. Pro pracovníky VS je přínosná i pasáž, ve které se autor věnuje i stručné charakteristice syndromu burn-out a příčinám jeho vzniku.

Knihou poskytuje základní informace z praktické filozofie (etiky), v přílohách jsou uvedeny etické kodexy platné pro některé pomáhající profese. Může velmi posloužit studentům humanitně zaměřených středních škol nebo i studentům vysokých škol jako základní rámec pro získání znalostí z etiky. Je vhodná i pro ty zaměstnance VS, kteří se s otázkami profesní etiky setkávají ve své každodenní praxi. Je dostupná v odborné knihovně Generálního ředitelství Vězeňské reluby v Praze.

Autor PhDr. Jiří Jankovský, Ph.D. je profesorem na Zdravotně sociální fakultě Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích.

Mgr. Gabriela Slováková

Městská věznice v Trutnově

Město Trutnov mělo stejně jako ostatní středověká města svůj šatlavu. K tomuto účelu sloužily hlavně městské brány, zejména Horní brána proslula svojí mučírnou, jak o tom v 16. století píše Simon Hüttl. Tato kronika je zajímavým pramenem, ve kterém se můžeme dozvědět mnoho informací o městském životě ranného novověku. Jelikož jeho součástí byla vždy i kriminalita a snaha o její postihování, nemohl kronikář tuto stránku opomenout. V následujícím století se jako šatlava používaly prostory v přízemí radnice a dokonce i na zámku.

Vzhledem k tomu, že na konci 18. století docházelo k útekům vězňů, kteří využívali špatného stavu starého vězení a ven se například vylamovali, začala městská rada jednat s krajským úřadem o stavbě nové věznice. K těmto jednáním došlo v letech 1797–1799. Stejně jako v dnešní době se řešily hlavně finanční otázky a umístění objektu. Aktivitu městské rady v této oblasti, ale i celou stavbu zdržel požár, po němž byla pozornost soustředěna na obnovu města. K zahájení stavebních prací došlo až roku 1801 na konci ulice Věžeňské v nároží městských hradeb. Předpokládá se, že ačkoliv je uváděna jako novostavba, stál na jejím místě blíže neurčený fortifikační prvek.

Věznice se zachovala ve své původní podobě jednopatrové budovy s přílehlým vycházkovým dvorem. Podle původních plánů z roku 1799 měla být v přízemí cent-

rální chodba, na její levé straně pět věžeňských cel pro muže a vpravo nejdříve byt věžeňského dozorce, pak kuchyně, sklad, schodiště a toalety. V 1. patře vlevo tři cely pro ženy a dvě nemocniční cely sloužící pro obě pohlaví. Na protější straně chodby služební místnost, kuchyně, cela pro ženy, schodiště a toalety. Interiér se zachoval bez výraznějších stavebních úprav až do současnosti.

V průběhu 19. století byla věznice nechvalně proslulá špatným zacházením s vězni jako například časté bytí při výsleších, malé cely, dlouhé věznění bez řádného soudu a nedostatečná strava nevalné kvality. Denní dávka stravy zde byla 25 dkg chleba a malé množství osolených brambor. V druhém desetiletí 19. století zde proběhlo i vyšetřování těchto událostí, ale skončilo pouze důtkou radního Grögra, který měl dohled nad soudní činností. Ke zlepšení poměrů ovšem nedošlo. Jelikož v období prusko-rakouské války sloužila věznice armádním potřebám, došlo k poškození mnoha úředních knih a soudních akt. Na konci století už věznice nedostačovala svojí kapacitou a začalo se znovu používat ještě radniční vězení.

Ve 30. letech 20. století zde byli vězněni němečtí nacionalisté, jejichž činy „přilévaly olej“ do ohně národnostně-politického konfliktu, eskalujícího před obsazením Sudet německou armádou. V té době zde ovšem byl z nezjištěných důvodů vězněn i význam-

ný trutnovský rodák Alois Mühlberger, náměstek trutnovského starosty. Jeho bratr Josef, spisovatel, se do zdejší věznice dostal za veřejné pohoršování.

V průběhu druhé světové války využívala budovu pro svoje účely německá justice a gestapo. V letech 1946–1947 se v Trutnově uvažovalo o stavbě nové věznice. Bylo požadováno zabavení konfiskovaného majetku; pro potřeby soudu dům č. p. 106 a ke stavbě nové věznice domky č. p. 82, 84, 85, 87 a 92 na středním předměstí. „Budovu č. p. 106 zajistila justiční správa pro potřeby soudu hned v revolučních dnech, tedy ještě před vydáním jakýchkoliv dekretů o správě němec-

kého nebo národního majetku. V této budově byl totiž až do revolučních dnů umístěn německý zemský soud.“ Ke stavbě nikdy nedošlo a věznice okresního soudu typu C v Trutnově byla zrušena v roce 1954. Dále pak sloužila v letech 1960–1975 potřebám městského archivu. V současné době je zde sklad trutnovských hasičů.

Použitá literatura:

Antonín JUST – Karel HYBNER, *Trutnov známý, neznámý*, s. 146–148, Trutnov 1991.

Luděk JIRÁSEK, *Právo a soudnictví v Trutnově*, in: Krkonoše – Jizerské hory, 7/2003, XXXVI, s. 46–47.

Z historie znojemského vězeňství

Zrekonstruovaná znojemská věznice má za sebou teprve pár let činnosti, ale historie vězeňství ve Znojmě sahá několik století zpět. Materiály týkající se historie znojemského vězeňství se velmi obtížně vyhledávají, protože jich je málo, ale pokud se objeví, jsou velmi zajímavým dokladem vývoje vězeňství v okrese. Pro zajímavost uvádíme některé údaje o financování znojemské věznice na přelomu 16. a 17. století, jak byly uvedeny v r. 1972 v týdeníku Znojensko.

Znojemská věznice se nazývala v městské knize počtu „Zucht“. Podle záznamů v této knize měla věznice předšší, kterou vybilil dne 5. 8. 1600 Daniel Jenda za 15 gr.

Jako potřeby věznice se vyskytují položky za potraviny, hlavně chléb a pivo. Vydání za ně bylo nemalé. Například dne 8. května 1599 za 118 mázů piva pro Petra Haase 1 zl. a 8 gr. Písařova slova nesmíme brát doslova. Pivo nebylo poskytováno vězňům, nýbrž vypili je konšelé, jejichž přítomnost byla nutná při výslechu a útrpném řízení. Vyplývá to nepřímě i z toho, že například na rok 1598 připadá 468 stravovacích dnů pro vězně a položka za chléb vůbec v tomto roce chybí. Tyto výdaje jsou asi zahrnuty v sumární položce (týdenní vydání pro hospodáře na radnici), vyskytující se každého týdne v purkmistrovském vydání. Nepřímě lze usuzovat, že nebyl též sto-

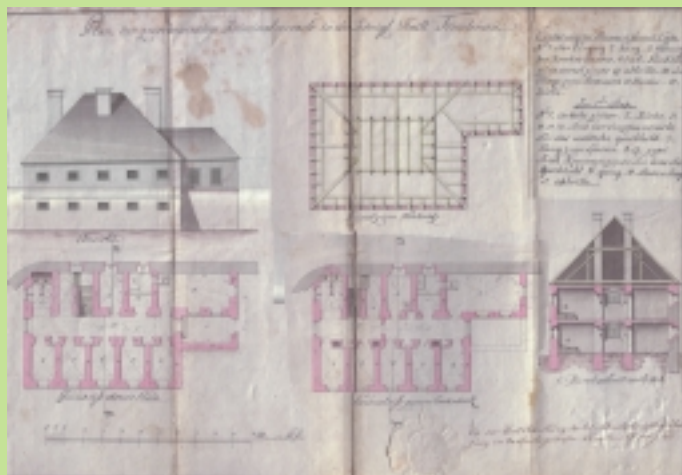
procentně praktikován předpis městského práva, že konšelé mají častěji navštěvovat vězně a jich se ptát, proč jsou uvězněni a jak dlouho sedí ve vězení, aby se tak předešlo dlouhodobé neoprávněné vazbě, což se mnohdy stávalo.

V týdenním vydání purkmistrů se vyskytuje u kata pravidelná položka jako odměna za jistý počet kusů. Tento nepřesný záznam lze objasnit v tom smyslu, že jde o jistý počet vězňů, které měl kat toho kterého týdne ve vězení a jejichž obsluhu měl na starosti.

S výdajem na svíce se setkáváme za celou dobu sedmi let jen jednou, a to 31. 7. 1599, kdy bylo mlynáři Hanušovi Halsternovi vyplaceno za 24 liber svíce (1 libra = 12 gramů) 4 zl. a 3 gr. Svíce používali k osvětlování věžeňských místností a při provádění útrpného práva. Tato zásoba, pořízená roku 1599, podle toho stačila asi na celých 7 let.

Výdaje za vězně hradilo město. To mělo také povinnost na žádost sousedících vrchností převzít i jejich provinilce do svého vězení, přičemž úhradu za náklady za tyto vězně přebírala vrchnost. Při liknavém plnění platební povinnosti ze strany vrchností trpěli ovšem vězňové. Na jiném místě je prokázáno i vězení lepšího druhu, do něhož zavírali provinilci se konšele a provinilce za menší přečiny.

Ludmila Kurdiková

V Českých Budějovicích mezinárodně o duši vězně

V roce 1998 byla založena mezinárodní společnost *Europäisches Forum für angewandte Kriminalpolitik e.V. (EFK)* se sídlem v německém Düsseldorfu.

Jejími členy jsou právníci, kriminalisté, teologové, psychiatři a psychologové, sociální a charitativní pracovníci, ale též vysokoškolské učitelé a jejich studenti.

EFK každoročně pořádá odborné konference ke kriminologickému, v posledních letech stále častěji k penologickým tématům. Jednacími jazyky jsou němčina a francouzština, v nich jsou také vydávány i sborníky přednesených referátů.

Pro rok 2004 představenstvo společnosti zvolilo za místo jednání České Budějovice. Spolupředatelem konference, nad níž převzal osobní záštitu hejtman Jihočeského kraje RNDr. Jan Zahradník, se vedle Biskupství českobudějovického a Teologické fakulty Jihočeské univerzity stala i Vězeňská služba České republiky – Vazební věznice České Budějovice.

Tématem spíše komorně laděné konference (sjelo se 32 účastníků z Německa, Francie, Belgie, Švýcarska, Lucemburska, Rakouska, Slovenska a České republiky), konané pod názvem *SORGE UM DIE SEELE*, byla problematika duchovního a duševního života vězněných osob.

Před zahájením konference přijal a uvítal hosty ve své rezidenci českobudějovický biskup mons. Jiří Paďour, OFMCap.

Pracovní část jednání zahájila předsedkyně představenstva EFK paní Anne-Marie Klopp. Objasnila základní ideje, které byly jednotlivým referujícím předloženy již při přípravě jejich vystoupení. Šlo především o pochopení tématu „Péče o duši“ nikoli úzce religiózně, nýbrž jako péče o člověka v celé jeho bio-psycho-socio-duchovní integritě.

Pro uvedení do tohoto přístupu byl zvolen ThDr. Helmuth Re-

nöckl, profesor Keplerovy univerzity v Linci, působící v oboru teologická a sociální etika rovněž na Teologické fakultě Jihočeské univerzity. Ve svém referátu objasnil základní aktuální etické problémy v Evropě, vyvíjející se v procesu globalizace moderního světa. Z tohoto pohledu pak apeloval na účastníky setkání ve smyslu jejich dalšího vzdělávání i přímé sociální a rehabilitační práce s klienty.

Čestné první sdělení v diskusi bylo svěřeno slovenskému kolegovi, evangelickému pastoru Jánú Kerekretymu. Ten se po stručném představení slovenského vězeňství a tamní duchovné péče speciálně věnoval problematice vězeňských suicidií. Zmínil rovněž aktivity křesťanského sdružení *Prison Fellowship International*, jehož je aktivním členem.

Martin Vinzenz, teolog, ředitel věznice ve švýcarském Saxerrietu, referoval nejprve o posledním vývoji alternativních trestů ve své zemi (včetně zavádění *Electronic Monitoring*), aby posléze zevrubně vysvětlil a zdůvodnil (zřejmě dosud jen ve Švýcarsku možný) podpurný přístup k provinilcům (nevězněným i vězněným) ve stylu etického myšlenkového náboje „*Od trestu k usmíření*.“

Dvorní rada JUDr. Johann Harbröck, nositel české plakety Františka Josefa Řezáče, dlouholetý (nedávno penzionovaný) ředitel velkého rakouského vězeňského komplexu Krems – Stein, je uznávaným znalcem problematiky duchovní péče o vězněné osoby (ve svém ústavu například inicioval a podporoval vydávání vlastního duchovně zaměřeného časopisu pro vězně), a to v evropském měřítku.

Jeho vystoupení bylo „starorakousky“ precizní, nepostrádalo však ostrou kritiku „přeplněného“ vězeňského systému alpské republiky, zakládajícího tím dle jeho vyjádření tendenci k pouhé „úschovně vazbě“.

Za nemocnou francouzskou psycholožku Isabelle Le Bourgeois přednesla její referát Anne-Marie Klopp.

Přítomně zaujal akcent na individuální práci s vězni ve směru jejich „vyrovnání se s obětí trestného činu“, což bylo i v následné diskusi potvrzováno jako potřebná, dosud často přehlížená orientace v zacházení s vězněnými i nevězněnými provinilci.

Svoji roli zde ovšem nemohou sehrát pouze duchovní, nezbytná je spolupráce nejen psychologů, ale i dalších penitenciárních specialistů.

Z metropole Evropské unie přijela Belgičanka Marie-Christine

Hlavní kaplan Vězeňské služby České republiky Mgr. Bohdan Pivoňka se zaměřil především na česky praktické otázky zacházení s vězni ve stylu „*působení na srdce a rozum*“.

Německá sociální pracovnice Ilse Bessler se zabývala sociální terapií, tj. speciálně v Německu již více než třicet let propracovanou formou zacházení s vězni.

V Německu je v posledních letech věnována značná pozornost zejména vězňům odpykávajícím si trest odnětí svobody za trestné činy sexuálního charakteru.

Práci odborníků (lékařů, psychologů, sociálních pracovníků, duchovních a dalších) ztěžují dle

Zleva v čele PhDr. Jaroslav Hála (psycholog VV České Budějovice a iniciátor konání konference v ČR), prof. ThDr. Helmut Renöckl (bývalý ředitel křemžské věznice), mons. Jiří Paďour, OFMCap (českobudějovický biskup) a Anne-Marie Klopp (předsedkyně představenstva EEK)

ter Hark-d' Ursel, duchovní působící ve věznicích své země. Obdobně jako švýcarský zástupce, i ona se vyslovovala pro postupný přechod k „usmiřovacímu“ výkonu spravedlnosti.

Upozornila na existující deficity v zacházení s vězněnými cizinci a také vězni s psychickými poruchami.

Nemohla se vyhnout ani emocionálně vypjaté zmínce o *aféře Dutroux*, jejíž hrůza teprve dokázala rozčeřit stojaté vody belgické justice.

názoru referující aktuální, z převážně politických pozic vedené diskuse o tomto problému.

Delegáti konference mimo jiné rozhodli, že také z českobudějovické konference bude vydán sborník referátů a po skončeném jednání navštívili děkana Teologické fakulty Jihočeské univerzity ThDr. Jiřího Kašného, ThD.

Kromě jiného tu zazněla i pochvalná slova na adresu pořadatelů setkání.

PhDr. Jaroslav Hála

VINAŘICE ● Koncem školního roku se uskutečnilo již třetí setkání zaměstnanců Věznice Vinařice s žáky devátých tříd 26. ZŠ v Ústí nad Labem na sídlišti Severní terasa. Besedy se zúčastnili 1. náměstek ředitele, pedagog, sociální pracovníce a psycholog. Zaměstnanci stručně představili věznicí i svoji konkrétní práci. Počáteční ostych žáků byl překonán testem, v němž si nejen oni, ale i přítomní učitelé mohli ověřit úroveň svých právních znalostí. Během programu žáci zjistili, že pobyt ve vězení není žádné dobrodružství, ani něco, na co by člověk mohl být hrdý.

Mgr. Ivan Suchý

RUZYŇE ● Společná fotografie vedení Vazební věznice Praha–Ruzyň a příslušníků oceněných kázeňskou odměnou generální ředitelkou VS ČR Mgr. Kamilou

Meclovou za mimořádné plnění služebních úkolů. Ředitel vazební věznice pplk. Bc. Jan Hoffman (uprostřed v bílé košili) a 1. zástupce ředitele pplk. Ivan Horák při té-

to příležitosti vyzvedli především rychlost, akceschopnost a nasazení zúčastněných příslušníků.

Text a foto Pavla Primasová

Jubilejní „slet heřmanických čarodějek“

Umíte čarovat? Být kouzelná nebo vykouzlit úsměv, který dokáže povznést k nebesům nebo položit na lopatky? Přimět muže k obdivuhodným výkonům, z bezbranných dětí zformovat charismatické osobnosti? V kolektivu zcela přirozeně a bez jakéhokoliv volního úsilí ovlivňovat atmosféru, vztahy a náladu? Překvapovat muže a vyvolávat v nich nejistotu z nepochopení našeho myšlení, rozhodování a konání? Být oázou jistoty, bezpečí, bezbřehého pochopení pro své děti? Jasně že odpovíte ano, protože jsme vskutku takové. Chápavé partnerky, obětavé matky, spolehlivé kolegyně, a to všechno najednou, zkrátka čarodějky.

V Heřmanicích jsme si uvědomily, že když se čarodějky spojí, mohou svou kouzelnou sílu násobit, mohou se vzájemně od sebe něco naučit, nebo se jen tak povzbudit, popovídat si, společně se

zasmát, nad životem se zamyslet a třeba si i tak trošku postěžovat.

Jeden červnový pátek je díky Zdeňce Dundrové každoročně dnem setkání. Setkání, na které se těšíme. Setkání, které provází hravé soutěžní klání, úsměvná nála-

da. Letošní „slet“ byl jubilejní, již desátý. Program připravuje vždy vylosované oddělení. Tentokrát to vyšlo na holky z logistiky. A tak si kuchařky Alenka, Jarka a Zdeňka vyhruly rukávy a připravily chutnou krmi a čtyři soutěžní disciplíny. Nazvaly je 3D – dětství, dospívání, dospělost. A soutěžily jsme, která z nás má nejhbitější jazyk (soukání bonbonu do úst na niti),

lepší koordinaci oko – ruka (ruské kuželky), nejlepší paměť a přehled (vědomostní test). Vítězky těchto tří soutěží – Jiřina Kovaříková, Jolana Klimeschová a Jindřiška Vesecká pak bojovaly o titul Superčarodějka. Musely navíc prokázat rychlost, obratnost, tvořivost (složit velký arch papíru pouze pomocí dolních končetin). Tou nejšíkovnější „heřmanickou čarodějkou“ se pro letošní rok nakonec stala Jiřinka Kovaříková z ekonomického oddělení.

Ve věznici pracuje v současné době 54 žen (z celkového počtu 308 zaměstnanců), nejpočetněji je zastoupeno oddělení ekonomické a logistiky, převažují zralé osobnosti s délkou praxe u VS do 10 let. To říká statistika. A já si myslím, že jsme bezvadná děvčata. Spolehlivá, pracovitá, optimistická, zkrátka nepostradatelná. Pilíře všech pracovních týmů. A pokud by někdo nesouhlasil, ať to zkusí říci nahlas. Naše kletba ho nemine.

Radka Dlouhá

české vězeňství

ČESKÉ VĚZEŇSTVÍ č. 4/2004. Časopis vychází šestkrát ročně.

Vydavatel: Vězeňská služba České republiky, Soudní 1672/1a, 140 67 Praha 4, IČ 00212423

Vedoucí oddělení pro styk s veřejností: Ing. Miroslav Jílek,

Odpovědný redaktor: Mgr. Jaroslav Sisel,

Odborní konzultanti: Mgr. Miloslava Havlíčková, pplk. JUDr. Jana Hladíková, Ing. Radoslava Hüttnerová, PhDr. Miloslav Jůzl, Ing. Aleš Kadlec, Ing. Antonín Krahulec, JUDr. Jaroslava Kubátová, plk. Mgr. Stanislav Prchal, Ing. Michal Řeháček, plk. Pavel Schrötter.

Adresa redakce: Generální ředitelství Vězeňské služby České republiky, poštovní příhrádka 3, PSČ 140 67 Praha 4;

http://www.vscr.cz; redakce-cv@grvs.justice.cz; telefon 244 024 111 (ústředna), 244 024 412, 244 024 415, fax: 241 409 072.

Distribuce časopisu, objednávky a předplatné: Martina Redlichová, tel.: 244 024 407, fax: 244 024 403, e-mail: MRedlichova@grvs.justice.cz

Cena časopisu: 9 Kč, roční předplatné 54 Kč. Grafická úprava a sazba: Ivana Šteflová

Tisk: Tiskárna Věznice Praha-Pankrác. Publikování údajů a článků z Českého vězeňství není dovoleno bez souhlasu redakce.

© Vězeňská služba České republiky, Praha 2004. Registrační značka MK ČR 6334. ISSN 1213-9297. Uzávěrka vydání: 2. 8. 2004.

	ZNAČKA MOTO-CYKLU	SYMBOL SLADKOS-TI	SOUHLAS		POLNÍ PRÁCE	ZN. KAN-CELÁŘ. POTŘEB	SPZ OSTRAVY	ORGA-NICKÁ LÁTKA	STARÝ NÁZEV TOKIA	BARMSKÉ PLATIDLO		MEGA-TUNA (ZKR.)	KLEKÁNÍ	ÚSEČ KLENUTÉ BANE	MÍSTO PŘÍSTÁNÍ NOEMOVY ARCHY	LATINSKY „V MÍSTĚ“	NEDOKO-NALE SPÁLENÉ DŘEVO	
JMÉNO ZPEVAČKY DESTI-NOVÉ				OBRUBA (ŘÍDCE)							VELKÁ ČERNA VELEHORA (8481 M)							
VIDINA				2. DÍL TAJENKY AMERICKÝ GENERAL (1807-1870)							MLÉKÁR. PRODUKT ALBÁNSKÉ PLATIDLO							
KOZLÍK LÉKÁRSKÝ							STUDNA V ČADU NORSKÉ SÍDLO					STUPŇOV. PŘÍDAV. JMEN. HMOTA K MAZÁNÍ						
	ČESKÝ HEREC (JOSEF)	LATINSKY „JINÝ“	ELEKTRO-VOLT (ZKR.) 1. DÍL TAJENKY			ASTAT (CHEM. ZN.) TAROKOVÁ KARTA			PULS ČERVENO-PLODY KER				SLOVEN-SKÝ DRAVEC 10 ²					
RUCE					CIZOPASNÁ MOUCHA TRVALKA (BOTAN.)					SPOLEČ. SKUPINA NÁBOŽ. OBRÁD						ČÁST VELKÉ BRITÁNIE	SLOVEN-SKÝ MINISTR ZAHRANIČÍ	
CITOSL. PŘI VÝSKOKU				OCHRANNÝ KÁMEN U CESTY							ODBOR. VE STATICE SPZ STRAKONIC							
INTEGRO-VANÉ OBVODY (ANGL. ZKR.)				PRAMÁTI FRANCOZ. MĚSTO				PRÁZDNO CIRCA (ZKR.)						BEZPEČ. SILNIC. PROVOZU (ZKR.)	RUTHENIUM (CHEM. ZKR.) 3. DÍL TAJENKY			
LENIVOST (EXPR.)							PLACHTA							OBYVATEL PYRENEJ. POLOOST. NĚKAM				
ŽLUTO-KVĚTÁ BYLINA							SPISY											
	SNÍŽENÝ TÓN	MEZ. ORG. NOVINÁŘŮ (ZKR.) ETIOPSKÁ LIBRA										BRITSKÝ FYZIK A CHEMIK						
DOMÁCKY ANNA												JAPONSKÉ MĚSTO				ŽIVOČICH POTŘEB. KYSLÍK	KAMENY (OBLAST-NĚ)	
LATINSKY „SUL“				NĚMECKÁ KARETNÍ HRA	NÁSYP Z KAMENÍ							NAVÁTÁ ZEMINA						
PÍSEMNÉ OSVĚD-CENÍ													ANGREŠT	NĚMECKY „NOVÝ“ PŘÍSTAVNÍ HRÁZ				
LESNÍ ZVÍŘE (ZDROB.)																		
	VÝZNAMNÉ POSTAVENÍ	ZKR. EGYPT. STÁTU RUSKY „JEDNO“																
PROJEV VÁZNOSTI						1024 BITŮ (ZKR.)	HORNÍ-KOVO PRACO-VIŠTĚ	TĚLO			LATINSKY „MENŠÍ“	ODRŮDA BIOTITU	ÚSTNÍ ZÁVAZKY REVOLUC. NAR. VÝBOR (ZKR.)					
SLOVEN. PŘED-LOŽKA				DRŽGREŠLE (EXPRES.) MOUČKA Z KURKUMY					RUSKÝ PROZAIK							VĚZENÍ (ŘÍDCE)	VLÁDCE STAREHO EGYPTA	
NAŠE NAKLADA-TELSTVÍ					CITOSLOV. ODPORU ZN. HYBRIDU RUBIDIA					NORSKÁ REKA DĚTÁTKA			ANG. NÁM. LETĚCTVO (ZKR.) DUPNUTÍ					
NÁSADA K SEKYŘE						MĚSTO NA JIZERE RECKY „VZDUCH“							OTVOR					
	ZAKOK-TÁNÍ	SÍDLO V HORNÍ VOLTE NÁJEZDNÍK					RUSKÉ MĚSTO RYBÁŘSKÉ NÁČINÍ (NÁREČ.)					RUMUN-SKÁ REKA	DĚLOHA (LATIN-SKY)					
RUSKY „JAK“				LEGRACE (EXPRES.) LIDSKÉ SHROMAŽ-DĚNÍ					OBYVATEL VELKÉ BRITÁNIE BANKOVNÍ PANIKA				ŽENSKÉ VNADY MRCHO-ZRŮT					
DVOU-KRÍDLÝ HMYZ					LATINSKY „VZÁCNÁ“ UDERNĚ ODDILY NSDAP					ÚDER ŠIROCINOU TISK. AGENTURA USA (ZKR.)				RUSKÉ UKAZ. ZAJMENO ŠPANĚLSKÝ MLUV. ČLEN				
TURECKÝ ČETNIK						TEXTILNÍ SUROVINA Z LYKA					PŘÍJICE (MEDICIN.)						POMŮČKA: OZON YABA POOM KOAL CTD NAP	
LUČNÍ POROST						TOVARYŠ					ČESKÝ TEXTAŘ PISNÍ							

**křížovka
Českého vězeňství**

TEXT VTIPU – VIZ TAJENKA

Stavy vězňů ve vazebních věznicích a věznicích Vězeňské služby ČR dne 11. 8. 2004

Vazební věznice a věznice	OBVINĚNÍ							ODSOUZENÍ												Vězni celkem	
	Dospělí		Mladiství		Úhrnem obvinění		Celkem obvinění	S dohledem		S dozorem		S ostrahou		Se zvýšenou ostrahou		Mladiství		Úhrnem odsouzení			Celkem odsouzení
	M	Ž	M	Ž	M	Ž		M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž		
Bělušice					0	0	0			18		534						552	0	552	552
Brno	381	17	4		385	17	402	12		129	10	90	3	11				242	13	255	657
Břeclav	65				65	0	65			40	1	14						54	1	55	120
České Budějovice	131	7	2		133	7	140	1		78	2	20				1		100	2	102	242
Drahonice					0	0	0			192								192	0	192	192
Heřmanice					0	0	0			100		604						704	0	704	704
Horní Slavkov					0	0	0					700						700	0	700	700
Hradec Králové	169	8	4		173	8	181	120		33	2	44						197	2	199	380
Jiřice	51		1		52	0	52			163		293						456	0	456	508
Karviná					0	0	0			66				33				99	0	99	99
Kuřim					0	0	0			140		368						508	0	508	508
Kynšperk nad Ohří					0	0	0			423								423	0	423	423
Liberec	136	7	8	1	144	8	152			44	2	115	2					159	4	163	315
Litoměřice	218	16	5		223	16	239			54	2	24	1					78	3	81	320
Mírov					0	0	0					29		294				323	0	323	323
Nové Sedlo					0	0	0			451								451	0	451	451
Odolov					0	0	0			286								286	0	286	286
Olomouc	137	8	4		141	8	149			94	2	17				1		112	2	114	263
Opava					0	0	0	52	10	107	100		69		28	34		193	207	400	400
Oráčov					0	0	0			458		47						505	0	505	505
Ostrava	405	23	18	1	423	24	447	2	1	81	11	41				7		131	12	143	590
Ostrov	57	3	2		59	3	62			11	1	774	1					785	2	787	849
Pardubice					0	0	0			323		37						360	0	360	360
Plzeň	235	25	3		238	25	263	29	1	46	2	747	1	195				1 017	4	1 021	1 284
Praha-Pankrác	504		5		509	0	509	27		204	1	171		1				403	1	404	913
Praha-Ruzyně	387	62	6	1	393	63	456		16	80	43	10	3		1	1		91	63	154	610
Příbram					0	0	0	5		56		730						791	0	791	791
Rýnovice					0	0	0			82		445		11				538	0	538	538
Stráž pod Ralskem					0	0	0			705		133						838	0	838	838
Světlá nad Sázavou					0	0	0				192		129			2		0	323	323	323
Teplice	78	7	3		81	7	88			20	1	6						26	1	27	115
Valdice					0	0	0			7		585		570				1 162	0	1 162	1 162
Vinařice					0	0	0					976						976	0	976	976
Všehrady					0	0	0	101		433						53		587	0	587	587
Znojmo	3				3	0	3			191		3						194	0	194	197
Úhrnem	2 957	183	65	3	3 022	186	3 208	349	28	5 115	372	7 557	209	1 115	29	97	2	14 233	640	14 873	18 081
Celkem	3 140	68	3 208	3 208	3 208	3 208	377	5 487	7 766	1 144	99	14 873	14 873	18 081							

Věznice Jiřice vyrábí nábytek pro soudce

Provoz střediska hospodářské činnosti Věznice Jiřice, zřízený 1. 7. 2003, se stává jednou ze základních součástí výroby mobiliáře pro orgány MSp ČR, především pak při zajištění prestižní výroby nábytku pro justiční areál „Na Míčáncích“. Výroba volného a vestavěného nábytku pro rekonstruované objekty již probíhá, dodávky nábytku budou plynule pokračovat v roce 2005 a v roce 2006, kdy má být celý areál dokončen.

Po předvedení projektovaných prvků vybavení interiéru z dýhovaných materiálů, které bude Vězeňská služba České republiky vyrábět z „lamina“, byla 12. března 2004 v areálu Věznice Jiřice za účasti zástupců Ministerstva spravedlnosti ČR, Městského soudu v Praze, obvodních soudů pro Prahu 4 a 8, Městského státního zastupitelství v Praze, zástupců projektanta (Helika a. s.), dodavatele stavby (SKANSKA CZ, METROSTAV), zástupce generálního ředitelství Vězeňské služby České republiky a provozu samostatné hospodářské činnosti Věznice Mírov uspořádána prezentace navržených prvků sestav pro kanceláře soudců a administrativy.

Navržená sestava v provedení „dub tmavý horský“

Sestava ve světlém provedení „olše světlá“

Cílem ukázky bylo prověřit kvalitu navržených modulů mobiliáře s jednoznačným vymezením požadavků na jejich výrobu. Provoz samostatné hospodářské činnosti Věznice Jiřice předvedl kromě požadovaných projekčních druhů nábytku i současně vyráběné prvky. Účastníci kladně hodnotili kvalitu zpracování a jejich účelnost pro vytváření sestav v různých typech kanceláří. Jejich obavy, zda bude věznice schopna vyrábět kvalitní nábytek v rámci programu zaměstnávání odsouzených, byly rozptýleny i návštěvou provozu truhlárny vybaveného kvalitní technikou.

V další etapě bude úkolem Ministerstva spravedlnosti ČR vybrat z předvedené nabídky jednotlivých druhů volného mobiliáře ty, které budou předmětem následujících zakázek pro provozovny samostatné hospodářské činnosti věznic Jiřice a Mírov.

*Mgr. Jan Novák
tisk. mluvčí Věznice Jiřice*

Detail skříňové sestavy

